

T.C.
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İŞLETME ANABİLİM DALI
İŞLETME YÖNETİMİ BİLİM DALI

**ORTAOKUL BRANŞ ÖĞRETMENLERİNİN BİLİŞİM
TEKNOLOJİLERİNİ KULLANMA DÜZEYİ**

Yüksek Lisans Tezi

Hazırlayan

Mahmut ÇİÇEKLİ

Tez Danışmanı

Prof. Dr. Hamide ERTEPINAR

İSTANBUL - 2014

T.C.

İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

İŞLETME ANABİLİM DALI

İŞLETME YÖNETİMİ BİLİM DALI

**ORTAOKUL BRANŞ ÖĞRETMENLERİNİN BİLİŞİM
TEKNOLOJİLERİNİ KULLANMA DÜZEYİ**

Yüksek Lisans Tezi

Hazırlayan

Mahmut ÇİÇEKLİ

Tez Danışmanı

Prof. Dr. Hamide ERTEPINAR

İSTANBUL - 2014

T.C.
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

Yüksek Lisans Tez Onay Belgesi

Enstitümüz İşletme Ana Bilim Dalı İşletme Yönetimi Tezli Yüksek Lisans Programı Y1112.120052 numaralı öğrencisi **Mahmut ÇİÇEKLİ**'nin “**ORTAOKUL BRANŞ ÖĞRETMENLERİNİN BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİNİ KULLANMA DÜZEYİ**” adlı tez çalışması Enstitümüz Yönetim Kurulunun 23.06.2014 tarih ve 2014/16 sayılı kararıyla oluşturulan jüri tarafından **ay. birliği** ile Tezli Yüksek Lisans tezi olarak **.. kabul ..** edilmiştir.

Öğretim Üyesi Adı Soyadı

İmzası

Tez Savunma Tarihi :21/10/2014

1)Tez Danışmanı: Prof. Dr. Hamide ERTEPINAR

2) Jüri Üyesi : Prof. Dr. Uğur TEKİN

3) Jüri Üyesi : Yrd. Doç. Dr. Somayyeh RADMARD

.....
.....
.....

Not: Öğrencinin Tez savunmasında **Başarılı** olması halinde bu form **imzalanacaktır**. Aksi halde geçersizdir.

BEYAN

Bu tezin proje safhasından sonuçlanmasına kadar ki bütün süreçlerde bilimsel ahlak kurallarına uyulduğunu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunulduğunu, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapılmadığını, tezin herhangi bir kısmının bu üniversite veya başka bir üniversitede başka bir tez çalışması olarak sunulmadığını beyan ederim.

Mahmut ÇİÇEKLİ

ÖNSÖZ

Günümüzde bireyler yaşam boyu öğrenme becerilerini kazanmış, bilgisini yenileyebilen ve gelişmeleri takip eden bilinçli bir tüketici olmanın yanı sıra bunları aktarabilen kişilere de ihtiyaç duymaktadır. Tam bu sırada eğitim kurumları devreye girmektedir. Eğitim kurumları teknolojik gelişmeleri izlemek, bu teknolojilerin nasıl kullanıldığını öğretmek zorundadır. Bilişim teknolojilerinin kullanımını eğitim ortamına aktarılmasını sağlamak amacıyla önce öğretmenlerin eğitilmesi gerekir. Bu bağlamda araştırmanın temel amacı olaraktan ortaokullarda görev yapan öğretmenlerin bilişim teknolojileri kullanma düzeylerini ve bu araçlara olan tutumlarını belirlemek olmuştur.

Bu çalışmada, benden desteğini ve sabrını eksik etmeyen ve bana fırsatlar yaratan çok değerli hocam ve tez danışmanım Prof. Dr. Hamide ERTEPINAR'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Çalışmamın her safhasında yanımda olan ve desteklerini esirgemeyen sevgili eşim Esra ÇİÇEKLİ' ye ve kızım Ela ÇİÇEKLİ' ye teşekkür ederim.

MAHMUT ÇİÇEKLİ

İÇİNDEKİLER

BEYAN	I
ÖNSÖZ	II
İÇİNDEKİLER	III
KISALTMALAR	VII
TABLoların LİSTESİ	VIII
BÖLÜM I	1
1.GİRİŞ.....	1
1.1 Araştırmanın Amacı ve Önemi	3
1.2 Araştırmanın Problemi ve Alt Problemler.....	5
1.2.1 Alt Problemler.....	5
1.3 Sayıtlılar	5
1.4 Sınırlılıklar.....	5
1.5 Tanımlar	6
1.5.1 Bilişim	6
1.5.2 Teknoloji.....	6
1.5.3 Bilişim Teknolojileri	6
1.5.4 Bilgisayar Tutumları.....	6
1.5.5 İnternet.....	6

BÖLÜM II	7
2. LİTERATÜR BİLGİSİ	7
2.1 Eğitim ve Öğretim Teknolojileri.....	7
2.2 Bilişim Teknolojileri (BT)	8
2.3 Eğitimde Bilişim Teknolojilerinin Kullanımı.....	9
2.3.1 Bilgisayar Kullanımı	10
2.3.2 Bilgisayarda Kullanılan Programlar.....	11
2.3.2.1 Kelime İşlemci Programı (Microsoft Word).....	11
2.3.2.2. Hesap Çizelgesi (Microsoft Excel)	11
2.3.2.3 Sunu Uygulamaları (Microsoft Powerpoint)	12
2.3.2.4 Veri Tabanı Uygulamaları	12
2.3.2.5 İnternet	12
2.4 Ülkemizde Bilişim Teknolojilerinin Gelişimi	13
2.5 Bilişim Teknolojileri Araçlarının Kullanımında Eğitimcilerin Rollerini	13
2.5.1 Öğretmenlerin Rollerini	14
2.5.2 Yöneticilerin Rollerini	15
2.6 Bilişim Teknolojileri Araçlarına Karşı Tutum.....	16
2.7 Bilişim Teknolojilerinin Avantajları ve Dezavantajları.....	17
2.7.1 Bilişim Teknolojilerinin Avantajları.....	17

2.7.2 Bilişim Teknolojilerinin Dezavantajları	17
BÖLÜM III.....	18
3. YURT İÇİNDE VE YURT DIŞINDA YAPILAN ÇALIŞMALAR	18
3.1 Yurt İçinde Yapılan Çalışmalar	18
3.2 Yurt Dışında Yapılan Çalışmalar	22
BÖLÜM IV	25
4. YÖNTEM	25
4.1 Araştırmanın Modeli	25
4.2 Çalışma Grubu	25
4.3 Veri Toplama Aracı	26
4.4 Uygulama	27
4.5 Verilerin Analizi	28
BÖLÜM V	29
5. BULGULAR ve YORUM	29
5.1 Araştırmaya Katılan Ortaokul Kurumlarında Görev Yapan Branş Öğretmenlerinin Demografik Bilgilerine İlişkin Bulgular	29
5.2 Araştırmaya Katılan Ortaokul Kurumlarında Görev Yapan Branş Öğretmenlerinin Bilişim Teknolojilerini Eğitim Ortamında Kullanımına İlişkin Görüşlerine Ait Bulgular..	35
5.3 Araştırmaya Katılan Ortaokul Kurumlarında Görev Yapan Branş Öğretmenlerinin Bilişim Teknolojileri Yazılımlarının Kullanma Durumlarına İlişkin Görüşlerine Ait Bulgular	39

5.4 Araştırmaya Katılan Ortaokul Kurumlarında Görev Yapan Branş Öğretmenlerinin Bilgisayar Teknolojisini Kullanma Tutumlarına İlişkin Görüşleri.....	46
5.5 Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Bilişim Teknolojilerini Eğitim Ortamında Kullanımlarına İlişkin Görüşlerinin t-Testi ve One Way Anova Analizi.....	50
5.6 Araştırmaya Katılan Ortaokullarda Görevli Öğretmenlerin Bilişim Teknolojileri Yazılımlarını Kullanma Durumlarına İlişkin Görüşlerine Ait t-Testi ve One Way Anova Analizi.....	57
5.7 Araştırmaya Katılan Ortaokullarda Görevli Branş Öğretmenlerinin Bilgisayar Teknolojisini Kullanma Tutumlarına Yönelik Görüşlerinin t-Testi ve ANOVA Analizi.....	64
BÖLÜM VI.....	71
6. SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER.....	71
KAYNAKÇA.....	81
EKLER	91
ÖZET	96
ABSTRACT.....	97
ÖZGEÇMİŞ	98

KISALTMALAR**BDE:** Bilgisayar Destekli Eğitim**BT:** Bilişim Teknolojileri**BİT:** Bilgi ve İletişim Teknolojisi**FATİH:** Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi

TABLolarIN LİSTESİ

Tablo 1: Çalışma Grubunu Oluşturan Öğretmen Sayıları, Çalıştıkları Okullar ve Buldukları İlçeler	26
Tablo 2: Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Cinsiyete Göre Dağılımı	29
Tablo 3: Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Yaşa Göre Dağılımları	30
Tablo 4: Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Eğitim Durumuna Göre Dağılımları	30
Tablo 5: Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Hizmet Süresine Göre Dağılımları	31
Tablo 6: Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Branşlarına Göre Dağılımı	32
Tablo 7: Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Bilgisayar Kullanma Yeriine Göre Dağılımları.....	33
Tablo 8: Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin İnternete Bağlanma Yeriine Göre Dağılımı .	34
Tablo 9: Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Bilişim Teknolojilerinin Eğitim Ortamında Kullanımına İlişkin Pozitif Görüşlerine Ait İstatiksel Bulgular	35
Tablo 10: Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Bilişim Teknolojilerinin Eğitim Ortamında Kullanımına İlişkin Negatif Düşüncelerine Ait İstatiksel Bulgular	37
Tablo 11: Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Microsoft Word Programını Kullanma Sıklıklarına Yönelik İstatiksel Bulgular	39
Tablo 12: Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Microsoft Excel Programını Kullanma Sıklıklarına Yönelik İstatiksel Bulgular	40
Tablo 13: Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Microsoft Powerpoint Programını Kullanma Sıklıklarına Yönelik İstatiksel Bulgular.....	41
Tablo 14: Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin İşletim Sistemlerini Kullanma Sıklıklarına Yönelik İstatiksel Bulguları	42

Tablo 15: Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Eğitim Yazılımlarını Kullanma Sıklıklarına Yönelik İstatiksel Bulguları	44
Tablo 16: Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin İnternet Kullanım Sıklıklarına Yönelik Bulgular	45
Tablo 17: Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Bilgisayar Teknolojisini Kullanımlarına Yönelik Olumlu Tutumlarına Ait İstatiksel Bulgular	46
Tablo 18: Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Bilgisayar Teknolojisini Kullananların Sergiledikleri Olumsuz Tutumlarına Ait İstatiksel Bulgular	48
Tablo 19: Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Bilişim Teknolojilerini Eğitim Ortamında Kullanımlarının Cinsiyet Değişkenine Göre t-Testi Sonuçları.....	50
Tablo 20: Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Mesleki Hizmet Yılına Göre Bilişim Teknolojilerini Eğitim Ortamında Kullanımlarına İlişkin Ortalama ve Standart Sapma Analiz Sonuçları	51
Tablo 21: Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Mesleki Hizmet Yılına Göre Bilişim Teknolojilerini Eğitim Ortamında Kullanımlarına İlişkin One Way Anova Analiz Sonuçları	52
Tablo 22: Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Branşlarına Göre Bilişim Teknolojilerini Eğitim Ortamında Kullanımlarına İlişkin Ortalama ve Standart Sapma Analiz Sonuçları	53
Tablo 23: Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Branşlarına Göre Bilişim Teknolojilerini Eğitim Ortamında Kullanımlarına İlişkin One Way Anova Analiz Sonuçları	54
Tablo 24: Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Yaşlarına Göre Bilişim Teknolojilerini Eğitim Ortamında Kullanımlarına İlişkin Ortalama ve Standart Sapma Analiz Sonuçları	55
Tablo 25: Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Yaşlarına Göre Bilişim Teknolojilerini Eğitim Ortamında Kullanımlarına İlişkin One Way Anova Analiz Sonuçları	56

Tablo 26: Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Bilişim Teknolojileri Yazılımlarını Kullanma Durumlarına İlişkin Görüşlerinin Cinsiyet Değişkenine Göre t-Testi Sonuçları	57
Tablo 27: Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Mesleki Hizmet Yılına Göre Bilişim Teknolojileri Yazılımlarını Kullanımlarına İlişkin Ortalama ve Standart Sapma Analiz Sonuçları	58
Tablo 28: Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Mesleki Hizmet Yılına Göre Bilişim Teknolojileri Yazılımlarını Kullanımlarına İlişkin One Way Anova Analiz Sonuçları.	59
Tablo 29: Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Branşlarına Göre Bilişim Teknolojileri Yazılımlarını Kullanımlarına İlişkin Ortalama ve Standart Sapma Analiz Sonuçları....	60
Tablo 30: Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Branşlarına Göre Bilişim Teknolojileri Yazılımlarını Kullanımlarına İlişkin One Way Anova Analiz Sonuçları.....	61
Tablo 31: Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Yaşlarına Göre Bilişim Teknolojileri Yazılımlarını Kullanımlarına İlişkin Ortalama ve Standart Sapma Analiz Sonuçları....	62
Tablo 32: Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Yaşlarına Göre Bilişim Teknolojileri Yazılımlarını Kullanımlarına İlişkin One Way Anova Analiz Sonuçları.....	63
Tablo 33: Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Bilgisayar Teknolojisini Kullanma Tutumlarının Cinsiyet Değişkenine Göre t-Testi Sonuçları	64
Tablo 34: Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Mesleki Hizmet Yılına Göre Bilgisayar Teknolojisini Kullanma Tutumlarına İlişkin Ortalama ve Standart Sapma Analiz Sonuçları	65
Tablo 35: Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Mesleki Hizmet Yılına Göre Bilgisayar Teknolojisini Kullanma Tutumlarına İlişkin One Way Anova Analiz Sonuçları	66
Tablo 36: Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Branşlarına Göre Bilgisayar Teknolojisini Kullanma Tutumlarına İlişkin Ortalama ve Standart Sapma Analiz Sonuçları	67

Tablo 37: Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Branşlarına Göre Bilgisayar Teknolojisini Kullanma Tutumlarına İlişkin One Way Anova Analiz Sonuçları 68

Tablo 38: Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Yaşlarına Göre Bilgisayar Teknolojisini Kullanma Tutumlarına İlişkin Ortalama ve Standart Sapma Analiz Sonuçları..... 69

Tablo 39: Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Yaşlarına Göre Bilgisayar Teknolojisini Kullanma Tutumlarına İlişkin One Way Anova Analiz Sonuçları..... 70

BÖLÜM I

1.GİRİŞ

Eğitim, kişilerin yaşamlarından yola çıkarak toplum yaşamında devrim yaratan bir kavram olarak görülmüştür. Aynı şekilde, ortaya çıkan teknolojik gelişmeler de bireylerin ve toplumların yaşamını değiştirmektedir. Teknolojideki bu değişim hiç kuşkusuz eğitim alanını da etkilemiştir. Bu gelişme ve değişimle birlikte bireylerin eğitimden beklentileri de değişmektedir.

Bilgi toplumlarında oluşan hızlı gelişmeler, bireylerin yaşantılarında, toplumların sosyo-ekonomik yapısında ve kültürlerinde değişimlere ve buna bağlı olarak gelişmelere neden olmuştur (Orhan ve Akkoyunlu, 1999, s.134). Tüm bu değişme ve gelişmelerle birlikte bireylerin sahip olması gereken bilgiler de değişmiştir. Bilgi toplumunda bulunan bireylerin, bilgiye en kolay ve hızlı nasıl ulaşılması gerektiğini bilmesi, gerektiğinde bilgiyi en iyi şekilde kullanabilmesi ve yeni bilgi üretebilme becerisine sahip olması gerekmektedir (Gündüz ve Odabaşı, 2004, s.43-44). Bilgi toplumunun gerektirdiği bu insan gücünün yetiştirilmesi, bireylerin bilgi teknoloji becerilerine sahip olmalarıyla gerçekleşecektir.

Teknolojik gelişmeler sayesinde, eğitim-öğretim uygulamaları değişmekte ve kullanılan ortam ve araç gereçler zenginleşmektedir (Koşar ve Çiğdem, 2003). Eğitim alanında yapılan hizmetlerin daha geniş kitlelere ulaşması için eğitim teknolojisinin tüm imkânlarından yararlanılmalıdır. Tabi ki bu imkânlardan yararlanılması için önce eğitim öğretim ortamlarını iyileştirmek gerekir. Böylelikle eğitimin kalitesini artırmak mümkündür.

Eğitimin kalitesini artırmada öğretmenler önemli bir rol oynarlar. Çünkü öğretmenler, eğitimin en önemli öğelerinden biridir. Bu bağlamda bilişim teknolojilerinin eğitiminde kullanılmasında önemli rollere sahiptirler. Öğretmenlerin teknoloji ile iletişim düzeylerini ifade eden; bilgi okur-yazarlıkları, teknoloji ile uyumları, bilgisayar destekli öğretim yapmaya yönelik isteklilikleri gibi kavramlar önem kazanmaktadır.

Teknolojinin en gelişmiş ve toplumda en çok kullanılan aracı hiç kuşkusuz bilgisayarlardır. Bilgisayarlar bireylerin amaçları ne olursa olsun, konuları çok farklı bile olsa pek çok birey tarafından kullanılmakta ve hayatlarında kolaylıklar sağlamaktadır (Keser, 1999, s.81). Eğitim ortamında öğretmenler mesleki açıdan eksik olduklarını düşündükleri alanlarda bu eksiklerini gidermek için elektronik ortamlardan yararlanılabılır. Aynı zamanda öğrenciler de okulda öğrendikleri konuları bilgisayar kullanımı ile daha iyi pekiştirme imkânı sağlamaktadır.

Bireylerin bilgisayarı kullanma becerileri kazanması artık günümüzde de olmazsa olmazların arasına girmiştir. Etrafımızı saran bilgisayarlar, bireyler tarafından verimli bir şekilde kullanılmaya başlaması “bilgisayar okuryazarlığı” olarak adlandırılmaktadır (Sarı, 2002, s. 40 - 42). Günümüzde teknolojiye ayak uydurabilmek için kişilerin yaşı, cinsiyeti veya ekonomik durumları ne olursa olsun bilgisayar teknolojisi ile ilgili eğitim almaları şart olmuştur.

Bireylerin bilmedikleri, sahip olmadıkları bilgiye karşı olan olumsuz tepkileri içgüdüsel olarak gelişmektedir. Eğitimde gelişmenin uygulanmasında en önemli faktör olarak ele alınan öğretmenlerin öncelikle kendilerini değişime ve gelişime açık tutmaları gerekmektedir. Bunun yanı sıra bilgisayar kullanma becerilerinin artması sağlanmalıdır. Böylelikle başarıya duygusu yaşayan öğretmenlerin bilişim teknolojilerine olan ilgi ve tutumları olumlu yönde gelişmiş olacaktır. Bu doğrultuda öncelikle yapılması gereken öğretmenlerin bilgisayar kullanma becerilerini arttırmak için bilişim teknolojilerine yönelik tutumları incelenmelidir. Bu doğrultuda eğitim öğretim faaliyetlerinde etkin rol oynayan öğretmenlerin bilişim teknolojilerine yönelik tutumlarının bilinmesi çok önemlidir.

1.1 Araştırmanın Amacı ve Önemi

Günlük yaşantının her alanında teknoloji karşımıza çıkmaktadır. Evlerde, bankalarda, iş yerlerinde ve hatta sokaklarda yani kısaca her türlü sektörde bilgisayar kullanımı kaçınılmaz olmuş ve bunun doğal bir sonucu olarak teknoloji kullanımı ile ilgili bilgi birikimine sahip olmak kaçınılmazdır. “Amerika’da 2004 yılında yapılan bir kamuoyu araştırmasının sonuçlarına göre; 1000 yetişkine teknoloji kelimesini duyduklarında akıllarına ilk gelen şey sorulduğunda, katılımcıların % 68’i bilgisayar, %5’i elektronik, %2’si internet cevabını vermiştir. Oysaki teknoloji bunlarla sınırlı kalmayıp insanın maddi çevresini denetlemek ve değiştirmek amacıyla üretim geliştirdiği ürünler, araç gereçler ve bunlara ilişkin bilgiler bütünüdür” (TDK, 2012).

Eğitim ve ekonomi alanında gelişmiş ülkelerin felsefesine bakıldığında gelişen teknolojiyi merkezlerine aldıkları görülmektedir. Aynı zamanda ülkelerin felsefesi, bireylerin beklentilerini arttırıp, bağımsız, yaratıcı ve aktif bir şekilde çalışmalarını talep edip bilgi teknolojilerinin eğitimde kullanılmasını temel prensip haline getirmektedir (Halis, 2002). Dolayısıyla bilgi teknolojileri hayatın her alanında yerini almakta, bilimin vazgeçilmezi olmakta ve eğitimde kullanılması kaçınılmaz hale gelmektedir (Acun, 1998).

Bilişim Teknolojilerinin yazılım, donanım ve internet bileşenlerinin okullarda yer almasını kapsayan birçok proje yürütülmüştür. Projelerdeki asıl amaç, bilgisayar teknolojisinin ve internet bağlantısının devlet okullarına getirilmesi üzerinde yoğunlaşmıştır (Çağiltay ve Çakıroğlu, 2001). Bu doğrultuda 2002-2007 yılları arası Temel Eğitim Projesi 2. Fazı kapsamında 3000 ilköğretim okulunun 4002 sınıfına bilgisayar laboratuvarları kurulmuş, kırsal ve gecekondü bölgelerindeki 4000 ilköğretim okuluna eğitim materyalleri alınmıştır (MEB, 2007). Ayrıca son dönemlerde FATİH (Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi) projesiyle okulların donanım ve yazılım sorunları giderilerek okullara yazıcı ve kamera ile tüm sınıflara akıllı tahta ve fiber internet bağlantısı sağlanması, öğretmenlere de dizüstü bilgisayar verilmesi planlanmaktadır. Çalışmanın var olan bu projeye destek sağlaması açısından, öğretmenlerin bilişim teknolojilerini kullanma şekillerinin ortaya konması önemli bir noktadır. Bu projenin etkili sonuçlar verebilmesi, öğretmenlerin bilişim teknolojilerini

kullanım şekilleriyle ilişkilidir. Bu nedenle çalışmanın amacı ortaokulda görev yapan branş öğretmenlerinin derslerde bilişim teknolojilerini kullanma durumlarını belirlemektir.

Öğretmenlerin yaptığı eğitim-öğretim faaliyetleri ile eğitim sürecinde uyguladıkları bilişim teknolojileri araç ve gereçlerini kullanma ve eğitim ortamı, eğitim-öğretimin niteliği açısından son derece önemlidir. Bu araştırmanın amacı, branş öğretmenlerinin bilişim teknolojilerini kullanımlarına ilişkin görüşlerinin alınmasıdır.

Günümüzde bireyler yaşam boyu öğrenme prensibi ile çalışmaktadır. Bu amaçla her geçen gün gelişen ve değişen teknolojiye ayak uyduran, bu teknolojileri takip eden, bilgisini yenileyen, bilgi üretmeye çalışan bireylere toplumun ihtiyacı vardır. Toplumun ihtiyaç duyduğu insan profiline uygun bireyler yetiştirme sorumluluğunu üstlenmiş olan eğitim kurumlarının yapması gereken ise bilgiyi üreten, kullanan, bilgiye ulaşan ve bilgiyi öğretebilen bireyler yetiştirmeleridir (Akkoyunlu ve Kurbanoglu, 2003, s.1). Eğitim kurumları, toplumda oluşan değişimleri hem başlatan hem de yönlendiren kurumlardandır. Bu nedenle eğitim kurumları gelişen teknolojiye ayak uydurmak, bireylere yeni teknolojileri anlatmakla yükümlüdür. Daha net bir şekilde ifade etmek gerekirse, eğitim kurumlarının toplumun ihtiyaçları doğrultusunda, öğrencilerimizi bilgi üreten, çağa uygun, toplumun özelliklerini dikkate alarak yetiştirmesi gerektiği söylenebilir. Tüm bunların gerçekleşebilmesi için, öğretmenlerin bu hızlı değişime uyum göstermesi gerekmektedir. Teknolojik bilgi ile donatılmış öğretmenler her türlü yeni araç gereçlere uyum sağlamada, bilgiye erişmede, saklamada, sunmada yetkindirler.

Öğretmenler eğitim sisteminde ki değişimde en etkili rol oynayan bireyler olarak görülmektedir. Bilişim Teknolojileri (BT) araçlarının eğitim-öğretim ortamında etkili kullanılması için öğretmenlerin, kendi branşlarına uygun araç gereç seçmeli, öğrenci ihtiyaçlarını tanıyarak uygun yöntem kullanmalı ve yeni teknolojilerden haberdar olup bunları öğrenme ortamlarına uygulamayı bilmelidir. Bu amaçla ortaokullarda çalışan branş öğretmenlerinin BT'yi eğitim ortamına taşıma düzeylerini, bilgisayar programlarını kullanma durumlarını ve BT'ye olan tutumlarını belirlemede yaptığımız araştırma önemlidir.

1.2 Araştırmanın Problemi ve Alt Problemler

Günümüzde BT'yi kullanabilme, uyum sağlama, eğitim öğretim ortamında kullanma ve yeni çıkan teknolojilerden haberdar olma artık zorunlu hale gelmiştir. Bu bağlamda araştırmanın problem cümlesi, “Ortaokul branş öğretmenlerin bilişim teknolojilerini kullanma düzeyleri ve bilişim teknolojilerine karşı tutumları nasıldır?” sorusuna cevap aramak şeklindedir. Bu problemin çözümü için alt problemlerde belirlenmiş soruların cevaplarından yararlanılacaktır.

1.2.1 Alt Problemler

- 1 Ortaokul kurumlarında görev yapan branş öğretmenlerinin bilişim teknolojilerinin eğitim ortamında kullanımına ilişkin görüşleri nelerdir?
- 2 Ortaokul kurumlarında görev yapan branş öğretmenlerinin bilişim teknolojilerinin yazılımlarını kullanma durumlarına ilişkin görüşleri nelerdir?
- 3 Ortaokul kurumlarında görev yapan branş öğretmenlerinin bilgisayar teknolojilerini kullanma tutumları nelerdir?

3.3 Sayıtlar

1. Yapılan çalışmada görüşlerine başvurulmuş ortaokullarda görev yapan branş öğretmenlerin veri toplama aracına verdikleri yanıtlar öğretmenlerin gerçek görüşlerini yansıtmaktadır.

1.4 Sınırlılıklar

Yapılan çalışma;

1. 2013-2014 eğitim-öğretim yılında İstanbul İli'nin Bahçelievler ve Bakırköy ilçelerinde bulunan ortaokullarda çalışan branş öğretmenleri ile sınırlıdır.
2. Araştırmanın güvenilirliği öğretmenlerin verdikleri cevapların doğruluğu ile sınırlıdır.
3. Yapılan çalışmada veri toplama aracı olarak anket ve görüşme formu öğretmenlere uygulanmıştır.

1.5 Tanımlar

1.5.1 Bilişim: Sahip olduğumuz bilgi ve teknolojinin birleşiminden bilişimin oluştuğu söylenebilir.

1.5.2 Teknoloji: Bireylerin günlük yaşamlarını kolaylaştıran, bilgi araştırmaya yönlendiren, pratik çözümler uygulama yoludur.

1.5.3. Bilişim Teknolojisi: Her türlü bilginin toplanması, işlenmesi, depolanması ve birden fazla kullanıcı tarafından kullanılmasına bilişim teknolojileri adı verilebilir.

1.5.4 Bilgisayar Tutumları: Bireylerin bilgisayar teknolojisini, kullanımına ve sahip oldukları düşünceye bilgisayar tutumu denilmektedir (Deniz, 1994, s.30).

1.5.5 İnternet: Dünya üzerinde birçok bilgisayarın birbirine bağlandığı ve haberdar olduğu bir ağ sistemidir.

BÖLÜM II

2. LİTERATÜR BİLGİSİ

Bu bölümde eğitim ve öğretim teknolojileri, bilişim teknolojileri, eğitimde bilişim teknolojilerinin kullanımı, bilgisayar kullanımı, bilgisayarda kullanılan programlar, ülkemizde bilişim teknolojilerinin gelişimi, bilişim teknolojilerin kullanımında eğitimcilerin rolleri, öğretmenlerin rolleri, bilişim teknolojileri araçlarına karşı tutum, bilişim teknolojilerinin avantajları ve dezavantajlarına yer verilmiştir.

2.1 Eğitim ve Öğretim Teknolojileri

Gelişmekte olan ülkelerde eğitime olan ilginin gün geçtikçe arttığı saptanmış, “okul patlaması” sorunu meydana gelmiştir. Bu patlama ekonomi ve bilim teknik gibi bazı alanlarda gelişmeleri hızlandırmakta ve güçlendirmektedir. Farklı alanlarda var olan değişimler eğitime verilen değerinin anlaşılmasına ve eğitime olan ilginin artmasına sebep olmuştur (Hızal,1989, s.20).

Eğitime olan ilginin artmasıyla tüm dünya ülkelerinde eğitim sisteminde var olan sorunlar büyümüş ve eğitim sorunlarına karşı çözümler aranmaya çalışılmıştır. Bu bağlamda eğitimde teknolojik kaynaklardan yararlanmak gündeme gelmiştir. Bu durumun doğal sonucu olarak da “eğitim teknolojisi” adı altında bir bilim dalı doğmuştur (Hızal, 1989, s.19).

Teknoloji kullanımı, eğitim-öğretim sisteminde hedeflenen amaca ulaşmak için önemli bir ihtiyaçtır. Bu sebeple eğitim-öğretim ortamı ile teknolojinin birlikte yürütülmesi gerekmektedir (Çelik, Coşkun ve Kahyaoğlu, 2007). Eğitim sisteminin çalışma alanı ile teknolojinin birleşmesinden eğitim ve öğretim teknolojilerinin doğduğu söylenebilir. İşman’a (2003, s.34) göre eğitim teknolojisi, eğitim ortamını verimli bir hale getiren, öğrenme ortamında karşılaşılan sorunları çözmeye çalışan, öğrenmenin kalitesini ve kalıcılığın artmasını sağlayan sistemler bütünü olarak tanımlamaktadır.

Eğitim teknolojisi, kişilerin öğrenme özelliğinin tüm yönlerini içeren sorunları sistematik olarak analiz etmek, bu sorunlara çözümler bulmak üzere yöntem, araç-gereçler gibi tüm unsurları kullanan karmaşık bir süreçtir (Yalın, 2003, s.5).

Çilenti'ye (1988, s.43) göre eğitim teknolojisi; öğrencilere verilmek istenen hedefe ulaşmada sağlanacak davranışları saptama ve bu davranışları kazandırmada hangi eğitim yöntemini seçip uygulama sürecidir.

Eğitim teknolojisi ile Öğretim teknolojisi kavramlarını literatürde incelediğimizde bu iki kavram birbirlerinin yerine kullanılmaktadır. Bu kavramdan yola çıkarak öğretim teknolojisi, eğitim teknolojisinin bir parçası olarak düşünülebilir. Bu doğrultuda öğretim teknolojisini, hedeflenen amaçlara ulaşmak için öğrenme ortamının tasarlanması, uygulaması ve değerlendirmesi olarak tanımlayabiliriz (Uşun, 2000, s.1).

Öğretim teknolojisi; belirlenen hedefe göre, öğretimde kaliteyi arttırabilmek için, öğrenme ve iletişim konusundaki kaynaklar ile diğer kaynakların bir araya getirilip birlikte kullanılması ve öğretim-öğrenme sürecinde tasarlanması, uygulanması ve değerlendirilmesidir (Sağlam, 2007, s.8).

Kayhan'a (1991, s.41) göre bulunduğumuz yüzyılda eğitim sisteminin vazgeçilmez bir öğesi haline gelen eğitim araçları, eğitim programlarında kullanılmaktadır.

2.2 Bilişim Teknolojileri (BT)

Bulunduğumuz yüzyılda en önemli güç olarak bilgi kabul edilmektedir. Bilgiye ulaşmak için kullanılan görsel, işitsel ve yazılı materyallere bilgi ve iletişim teknolojileri (BİT) denilmektedir (Özgen, 2005). Bilişim teknolojisi (BT); bilginin var olması, toplanması, işlenmesi, çevreye yayılması ve bütün hepsine yardımcı olan araç gereç olarak tanımlanmaktadır (Akkoyunlu, 1998).

Bilişim teknolojisi elektronik ortamda bilgiyi elde edebilme, kayıt yapabilme, bilgiyi düzenleyebilme ve sunum yapabilmek için kullanılan bilgisayar, televizyon, telefonlar gibi tüm bu araçlar olarak tanımlanan bir terimdir (UNESCO, 2005).

Genel anlamda bilişim teknolojileri, bilginin toplanması, işlenmesi, depolanması, taşınması ve istendiğinde paylaşılabilmesi olarak da tanımlanabilir. (Ceyhun ve Çağlayan, 1997, s.44)

Hızlı bir şekilde üretilen ve aynı zamanda tüketilmeye uğrayan bilgi günümüzde insanlara BT ile ulaştırılmaktadır. Zamanın değer kazandığı bu günlerde bilgiye ulaşabilen ve doğru kullanabilen bireyler artık önem kazanmaktadır. Hayatımızın her alanında var olan bilişim teknolojilerindeki ilerlemeler bireylerin yaşam kalitesini arttırmaktadır da diyebiliriz.

Bireylerin yaşam kalitesinin artmasıyla, bilgi kaynaklarına erişim daha kolay olmakta, bilgiyi üreten, yöneten ve kullanan bir toplum haline gelinmektedir. BT'yi kullanan toplumların daha mutlu ve güçlü oldukları unutulmamalıdır (EGİTEK, 2001).

Eleştirmeyi bilen, düşünen, yaratıcı, karar verme yetkisine sahip, problem çözme odaklı bireyler yetiştirebilmemiz için BT araç gereçlerini kullanabilme yeterliliğine sahip olmamız ancak eğitimle mümkündür (Akkoyunlu, 1998).

2.3 Eğitimde Bilişim Teknolojilerinin Kullanımı

Bilişim teknolojilerinin toplumlar üzerinde etkisi büyüktür. Toplumlar üzerinde bilişim teknolojilerinin yaygınlaşması ve kullanılmaya başlamasından sonra değişim kaçınılmaz hale gelmiştir. Bilgi toplumlarının doğmasıyla bilişim teknolojilerinde meydana gelen hızlı gelişmeler özellikle eğitim sistemimizi büyük ölçüde etkilemektedir. Eğitimde bilgi aktarımının kolaylaşmasını sağlamak amacıyla BT yardımcı araç olarak işlev görmektedir.

Eğitim sisteminde BT'nin kullanımının önemi tüm toplumlarda zamanla artmaktadır (Göktaş ve Yıldırım, 2008). Eğitimin süresi boyunca bilişim teknolojilerinin dikkatli ve yerinde kullanılması eğitimin verimliliğini arttırmaktadır.

Eğitimin verimliliğini arttırmak amacıyla öğretim ortamında birçok BT araçları kullanılmaktadır. Bunların birkaçını saymak gerekirse; başta bilgisayar olmak üzere projeksiyon, akıllı tahta, televizyon, internet gibi elektronik araçları sıralayabiliriz.

Öğretim ortamında kullanılan en önemli ve yaygın araçlardan biri de bilgisayarlardır. Eğitim-öğretimde bilgisayarların kullanılmasının en önemli nedenleri arasında: bireylerin birçok duyu organlarına hitap etmesi ve aynı zamanda öğretmen ve öğrenciler tarafından kullanımının artması olarak sayılabilir (Alkan, 2005).

2.3.1 Bilgisayar Kullanımı

Değişmekte olan dünyamızda 21. yüzyıl becerilerini yeni nesile kazandırmak gerekmektedir. Üretim ve sanayinin gelişmesi ile birlikte eğitim de buna paralel olarak değişime uğramıştır. Ortaya çıkan bu değişimler öğretmenlerin öğrenme ortamını aktif, verimli ve kaliteli hale getirmesi mecburiyetini doğurmaktadır. Bunun bir sonucu olarak “Eğitim Teknolojileri” kavramı ortaya çıkmaktadır. Eğitim teknolojisinde, eğitim ve teknolojinin bir araya gelerek öğrenme ortamında verimliliği arttırmak amacıyla bir bütünlük oluşturduğu görülmektedir. Birçok duyu organına hitap eden eğitim ortamları; öğrenci motivasyonunu arttırması, öğretimde kalıcılığı sağlaması ve öğrencilerin başarıya ulaşmasında büyük önem taşımaktadır.

Birçok açıdan öğrenci başarısını incelediğimizde başarının öğretmenin eğitim ortamında kullandığı araç gereçlere bağlı olduğunu görmekteyiz. Öğretim ortamında birden fazla BT araçları kullanılabilir. Bu araçların içerisinde en çok kullanılan bilgisayardır.

Bilgisayarlarla yapılan eğitim, öğretim süreci boyunca öğretmen ve öğrencilere yardımcı bir araç olarak tanımlanmaktadır (Aytaç, 2006). Bu süreç boyunca, bilgisayarlar eğitim sistemini tamamlayıcı ve güçlendirici konumda olmaktadır (Uşun, 2000). Bilgisayarlar, eğitimde kullanıldıklarında öğrenmenin olduğu ortam olarak kullanılmaktadırlar (Aytaç, 2006). Bilgisayar kullanımı öğrencinin motivasyonunu güçlendirmektedir.

Kullanımı artık çok yaygınlaşan bilgisayarlar, internetin sunduğu iletişim ve bilgi edinme faktörü ile birleşince her yaştaki kullanıcı tarafından kullanılmaya başlanmıştır. Her geçen gün bilgisayar kullanıcılarının sayısında gözle görülür bir artış gözlemlenmektedir. Aynı zamanda, interneti kullanan bireylerin yaş ortalamaları da oldukça düşmektedir. Tam da bu süreçte öğretmenlerimize büyük görevler düşmektedir.

Öğretmenlerimiz teknolojiyi doğru kullanırlarsa yeni yetişen nesil de teknolojiyi doğru kullanma yetkinliklerini kazanmış olacaklardır (Morgil ve Seyhan, 2005).

Bilgisayar destekli eğitime, bilgisayar kullanımı ile birlikte öğrencide öğrenmenin meydana geldiği, öğrenci motivasyonunu yükselttiği, öğrenci üzerinde kendi kendine öğrenme gerçekleştirebildiği bir öğretim yöntemi diyebiliriz. BDE öğrenme ortamında öğretmenin rehber konumunda olduğu, öğrenci ile de bilgisayar ile oluşturulmuş dersler ile etkileşimde bulunduğu söylenebilir. Aynı zamanda bilgisayarlar öğretmenlere öğretim ortamında yardımcı olarak işlev görmektedir (Gürol, 1990, s.43).

BDE de öğretimin dayandığı bazı ilkeleri esas almaktadır. Bu ilkelerden bazıları; küçük adımlar ilkesi, öğrenmeye etkin katılma ilkesi, anında bilgi alma ilkesi, bireysel hıza göre ilerleme ilkesi ve doğru yanıtlar ilkesi olarak sıralanmaktadır (Alkan, 2005).

2.3.2 Bilgisayarda Kullanılan Programlar

Bilgisayarın elle tutulan gözle görülebilen tüm parçalarına donanım denilmektedir (Taşbaşı ve Altınbaşak, 2000, s.13). Donanıma örnek olarak kasa, klavye, fare, yazıcı, tarayıcı gibi elektronik birimleri sıralayabiliriz.

Elle tutulamayan ama gözle görülen ve bilgisayarın çalışması için kullanılan tüm programlara yazılım denir (Aslan, 1998, s.39). Yazılımlara örnek Office, virüs programları, oyunlar vb. olarak sıralayabiliriz. Eğitimde kullandığımız birçok bilgisayar yazılımları bulunmaktadır. Bunlara kısaca değinmek gerekirse:

2.3.2.1 Kelime İşlemci Programı (Microsoft Word): Kelime işlemci programı bir metni yazmayı, düzenlemeyi ve çoğaltmayı sağlayan programlardır. Yazıyı bilgisayar ortamına aktarmayı sağlamaktadır.

2.3.2.2 Hesap Çizelgesi (Microsoft Excel): Elektronik hesaplama ve tablolama yapmak için kullanılan programdır. Bu program ile verileri tabloya dönüştürebilme, grafik oluşturma ve hesaplama yapma gibi işlemler yapılabilmektedir (Bal, 2006, s.379).Excel programı, maliyet analizi çıkarmada, istatistik işlemler yapabilme gibi birçok hesaplama işlemleri yapmaktadır. Excel aynı zamanda matematiksel işlemler,

tablo oluşturma, grafik oluşturma ve karşılaştırma yapma gibi işlemlerde kullanılmaktadır.

2.3.2.3 Sunu Uygulamaları (Microsoft Powerpoint): Powerpoint programı sunu hazırlamak için kullanılan güzel bir programdır. Powerpoint programında sayfalar slaytlar üzerinden hazırlanır. Sunu programında istenirse resim, grafik, tablo, ses, film gibi eklentiler eklenebilir (Taşbaşı ve Altınbaşak, 2000, s.24). Sunu programının kullanılması gorselliği arttırmaktadır. Bu program ile birçok duyu organına birden hitap edilebilir.

2.3.2.4 Veri Tabanı Uygulamaları: Veri tabanı programları bilgilerin dzenli bir Şekilde depolanmasını sağlamaktadır. Veri tabanlı yazılımlar, veriler arasında bağlantı kurarak anlamlı analizler yapan ve tablolar oluşturan yazılımlar olarak tanımlanabilir. Bu yazılımlardan en yaygın olarak kullanılan Access programıdır.

2.3.2.5 İnternet: Bilişim teknolojileri araçlarını kullanabilme becerilerini sahip olan bireyler internet ve e-posta hizmetlerinden kolaylıkla yararlanabilmektedir. İnternet birden fazla bilgisayarı birbirine bağlayan ağ olarak tanımlanabilir (Tor ve Erden, 2004, s.120-121).

İnternet, bireylerin bilgiye ulaşması, bilgiyi paylaşması ve saklaması ihtiyacı doğrultusunda ortaya çıkan iletişim ağıdır (Odabaşı, 2002, s.9). Ağ yapısına sahip olan internet, birbirine bağlı bilgisayar ağlarından oluşan bnyk bir ağdır.

İnternet ağı, kullanıcıların aktardığı her turlu bilginin herkes tarafından gornmesini sağlayabilmektedir. Kullanıcılar internet kullanımı ile sınırsız olanağa kavuşabilmektedir (Karahana, 2001, s.151). Gynumuzde dnyanın her yanında internet bağlıdır ve gun geçtikçe internete bağlanan kurum ve kişilerin sayısında artış olmaktadır. İnternetin etkileşimli olması, ses, gornntu ve yazıyı bir arada taşması nedeniyle kullanımı tercih edilmektedir. Bireyler internete bağlanarak araştırma yapabilmekte, arkadaşları ile iletişim kurabilmekte, e-posta gonderme ve alma işlemlerini kolaylıkla yapabilmektedir.

2.4 Ülkemizde Bilişim Teknolojilerinin Gelişimi

Ülkemizde 1984 yılından itibaren öğrencilere bilgisayar kullanımı öğretilmeye başlanmıştır. Bilgisayar kullanımı önce pilot okullar seçilerek öğretmen ve lise dengi okullardaki öğrenci yetiştirmesi ile başlatılmıştır (Keser, 1988).

MEB öncülüğünde 1985 yılında öğretmenlerin bilgisayar kullanımı becerilerini kazanmada yardımcı olabilmek için hizmet içi eğitim kursları açılmaya başlanmıştır. Hizmet içi eğitim derslerinde bilgisayara giriş dersi öğretilmiştir (Daştan, 2006, s.33).

1998 yılında Temel Eğitim Programı kapsamında birçok okula bilgisayar, yazıcı, projeksiyon cihazı, televizyon ve tepegözün yer aldığı aynı zamanda internet bağlantısı yapılan bilgi teknolojisi sınıfları kurulmuştur. Programın daha sonraki kademelerinde ilköğretim okullarında da bilgi teknolojileri sınıfları oluşturulmaya başlanmıştır. Hem öğretmenlerin hem de öğrencilerin bu tür araçları yoğun bir şekilde kullanmaları önemlidir (Tor ve Erden, 2004, s.125-126).

Ayrıca 2000 yılından itibaren öğretmenlerin yanı sıra okul idarecilerine ve müfettişlere hizmetiçi eğitimler verilmeye başlanmıştır. (Balcı, 2002, s.323). Eğitim alan idareciler bilgisayarı ve interneti idari işlerini kolaylaştırmak amacıyla kullanmaktadır (Altun, 2000). İl ve ilçe milli eğitim müdürlüklerinde çalışanlar bilgisayar ve bazı yazılımlar ile çalışmalarını yürütmektedirler (Bardakçı, 2007).

MEB, internet ile birlikte yürüttüğü eğitim hizmetlerini ülke çapında yaygınlaştırmak için birçok çalışmalarda bulunmuştur. Eğitimde fırsat eşitliği sağlamak, maliyeti düşürmek ve eğitim sistemini tüm çevreye yaymak amacıyla bilişim teknolojileri araçları eğitimde kullanılmaktadır.

2.5 Bilişim Teknolojileri Araçlarının Kullanımında Eğitimcilerin Rollerini

Bulduğumuz yüzyılda bireylerin düşünebilmeleri, bilgi üretebilmeleri, araştırarak öğrenme gerçekleştirmeleri beklenmektedir. Bilgi toplumu kavramı oluşturabilmek için bireylere bilgiye nasıl ulaşacaklarını, saklayacaklarını ve nasıl aktarabileceklerini bilmeleri öğretilmelidir. Bunu da ancak, teknolojiyi eğitim sistemi ile birleştirerek gerçekleştirmek mümkün olmaktadır. Eğitimin temel yapı taşlarını oluşturan öğretmenlerin de teknolojiyi iyi kullanmaları günümüzde zorunlu hale gelmiştir. Çünkü sistemin girdisi olan öğrencileri, istenilen hedeflere ulaştırmak öğretmenlerimizin elindedir. Aynı zamanda okullarımızın düzenli bir şekilde işlemesine katkıda bulunan idarecilerimizin de bilişim teknolojileri araçlarını kullanma becerilerini kazanmış olması gerekmektedir (Şeyhoğlu, 2005, s.14). Bu bakımdan öğretmen ve yöneticilerimizin üstüne düşen bir takım roller bulunmaktadır.

2.5.1 Öğretmenlerin Rollerini

Bilgiyi üreten, bilgiye ulaşan ve bilgiyi değerlendirebilen bireylerin yetişmesinde öğretmenlerin etkisi büyüktür. Bilgi teknolojilerini en etkili bir şekilde kullanan bireyler yetiştirmesinde öğretmenlerimize büyük sorumluluklar düşmektedir. Bunun için de öğretmenlerin bilişim teknolojileri araçlarını iyi bilmeleri ve kullanmaları gerekmektedir.

Çağımızın artık vazgeçilmez bir özelliği olarak bilgi çoğalmakta ve geniş kitlelere yayılmaktadır. Bu durumda öğretmenlerimizin yeni roller üstlenmesi gerekmektedir. Numanoğlu'na (1999, s.343-344) göre, okul kültüründe öğretmenlerin bilişim teknolojilerini kullanması zorunlu hale gelecektir. Öğretmenler katlanarak büyüyen bilgi karşısında sahip oldukları bilgilerini yenilemek zorundadır. Bunun için de öğretmenlerin yeni yeteneklere sahip olmaları gerekir. Yeni yeteneklere sahip olamayan öğretmenler teknolojinin gerisinde kalma tehlikesiyle karşı karşıya kalacaklardır.

Öğretmenler bilgisayarı veya diğer bilişim teknolojileri araçlarını kullanmada güçlük çektikleri zaman eğitimde bu araçları kullanmakta isteksiz olabilmektirler. Öğretmenlerin bilişim teknolojileri araçlarını sınıf ortamında etkili kullanmaları ve teknolojik araçlar kullanma konusunda eğitilmeleri şarttır. Özetle bilişim teknolojilerini

iyi kullanan, derslerinde uygulayabilen ve öğrenciye teknolojiyi sevdirebilen öğretmenlere ihtiyaç vardır (Şeyhoğlu, 2005, s.14).

Milli Eğitim Bakanlığı, öğretmenlerin bilgisayar kullanma yeterliliklerine ilişkin yapmış olduğu araştırmada şu hedefleri elde etmiştir (Cüre ve Özdener, 2008, s.42):

1. Bilgisayar kullanımı için temel bilgilere sahip olma,
2. Derslerde bilgisayar yazılımları kullanma,
3. Derste kullanılacak yazılımları tanıma ve değerlendirme,
4. Bilgisayar kullanımını öğrencilere tavsiye etme ve öğrencilerin bilgisayarı aktif kullanması sağlama.

Kendini geliştiren öğretmenlerin belirtilen standartları yakalaması mümkün olmaktadır. Görülmektedir ki öğretmenleri sürekli bir eğitime tabi tutarak güncel bilgilerden haberdar etmek gerekir. Aynı zamanda öğretmenlerin bu teknolojiyi derslerine nasıl ilişkilendirmesi gerektiği konusunda da bilgi sahibi olması gerekmektedir.

2.5.2 Yöneticilerin Roller

Bilişim teknolojileri araçlarının okulda ve öğrenme-öğretme ortamında en verimli bir şekilde kullanımının sağlanmasında okul yöneticilerin rolü büyüktür. Okullarda teknolojinin etkin kullanımında, değerlendirme aşamasında ve sosyal yönden olmak üzere birçok açıdan okul yöneticilerinin bilişim teknolojilerini kullanması zorunlu hale gelmiştir (Şeyhoğlu, 2005, s.16). Yapılmış olan birçok araştırmada, örgütlerin verimliliğinin artması ile o örgütü idare edenlerin yeterlilikleri arasında bir ilişki olduğu görülmüştür. Aynı zamanda yöneticilerin yeniliklere açık olması, takip etmesi ve problem çözme becerilerine sahip olmaları ile de ilişkilendirilmektedir. Bu nedenle okul yöneticilerinin bilgisayar kullanma becerilerine sahip olmaları gerekmektedir (Çelikten, 2002, s.182-183).

Yöneticiler, okullarına bilişim teknolojileri araçlarını temin etmeden ve etkin kullanılmasını sağlamadan sorumludur. Özellikle okullarında bilgisayar teknolojinin temin etmeleri çok önemlidir. Okullarında bilgisayar laboratuvarı kurulması, öğretmenlere teknoloji kullanımı hakkında bilgi verilmesi, eğitilmelerinin sağlanması gibi okul yöneticilerinin bazı görevleri bulunmaktadır (Yılmaz, 2005, s.73).

Bahsedilen bu görev ve sorumlulukların faaliyete geçirilebilmesi için okul yöneticilerinin de bazı yeterliliklere sahip olması gerekmektedir. Bu yeterlilikler bilişim teknolojileri araç ve gereçlerini tanımak, özellikle bilgisayar teknolojisi hakkında en azından temel bilgiye sahip olmak, bazı yazılımları aktif kullanmak olarak sıralanabilir. Aynı zamanda bu becerilere sahip olabilmek için okul yöneticilerinin bilgi teknolojilerine karşı olumlu tutumda olmaları gerekmektedir.

2.6 Bilişim Teknolojileri Araçlarına Karşı Tutum

Öğrenme, bireylerin davranışlarında meydana gelen kalıcı izli değişiklikler olarak tanımlanmaktadır. Eğitimin amacı da bireylerde kasıtlı olarak belirlenen hedefler doğrultusunda davranış değişikliği oluşturmaktır. Hedeflenen davranışları kazandırmak için öğrenen üzerinde olumlu tutum olması gerekir (Oğuz, 2007). Olumlu tutumların sergilenmesi ancak eğitimle mümkündür. Eğitim ortamının düzenlemesi, hazırlanan etkinlikler öğrencinin motivasyonunu olumlu yönde etkilemektedir. Özellikle bilgisayar kullanımı konusunda kendine güvenen ve bu beceriye sahip öğretmenlerin öğrenciler üzerinde olumlu etkileri büyüktür.

Yapılan birçok çalışmada öğretmenlerin bilgisayar ve diğer bilgi teknolojileri araçlarını kullanmalarında en önemli etken, bu teknolojilere olan tutumlarıdır. Öğretmenlerin ve yöneticilerin bilişim teknolojilerine olan tutumları okullarda bu araçların etkili kullanılmasında önemli bir unsur olarak görülmektedir (Deniz, 1994). Aynı zamanda öğretmen ve yöneticilerdeki bilişim teknolojileri araçlarına karşı olan tutumları, öğrencilerin bu alandaki tutum ve davranışlarını da etkilemektedir (Çelik ve Bindak, 2006, s.28-29). Tüm bu sonuçlara baktığımızda önce yöneticilerden başlamak üzere eğitimin her kademesini etkileyen öğelerin bilgi teknolojilerine karşı olumlu tutum sergilemelerini sağlamaları, eğer olumsuz tutumlar varsa bunların ortadan kaldırılması için çalışmalar yapılması gerektiği görülmektedir.

2.7 Bilişim Teknolojilerinin Avantajları ve Dezavantajları

2.7.1 Bilişim Teknolojilerinin Avantajları

Bilişim teknolojilerinin avantajlarını şöyle sıralayabiliriz (Alkan, 1977, s.174; Aytaç, 2006, s.37 ve Halis, 2002, s.111):

1. Klasik öğrenme araçlarının yanı sıra bilişim teknolojileri araç gereçleri öğrenme ortamını sürekli aktif tutar.
2. Birçok duyu organına hitap eden teknolojik araçlar motivasyonu yükseltir, öğretime kalıcılık ve canlılık katar.
3. Teknoloji ile iç içe olmak bilgi teknolojileri okur yazarlılığını geliştirir.
4. Geçmiş tarih olaylar bilgisayar ortamında günümüze taşınabilir.
5. Yapılması tehlikeli ve pahalı olan deney ve gözlemler bilişim teknolojileri araçları ile kolaylıkla görsel olarak yapılabilir.
6. Eğitim görselleştirilerek içerikler somutlaştırılır.
7. Öğrenme belli bir mekân ve zaman kısıtlaması olmadan, her yerde ve her zaman olabilmektedir.
8. Bilişim teknolojileri araçları sınırsız materyal olanağı sunmaktadır.
9. Öğrenciler üzerinde bireysel farklılıklar dikkate alınarak öğrencilere göre öğretim ortamı hazırlanır.
10. Bilişim teknolojileri ile kazanılması istenilen davranışlar kısa sürede öğretilmektedir.

2.7.2 Bilişim Teknolojilerinin Dezavantajları

Bilişim teknolojilerinin sağlayacağı avantajlar dışında bir takım sınırlılıkları da bulunmaktadır. Bilişim teknolojilerinin eğitim ortamında sağlayacağı dezavantajları şöyle sıralayabiliriz (Alkan, 1977, s.174; Aytaç, 2006, s.38 ve Halis, 2002, s.118):

1. Günümüzde yazılım ve donanım araçlarının maliyeti yüksektir.
2. Bazı durumlarda yaratıcılığı ve düşünme becerilerini sınırlamaktadır.
3. Eğitimcilerin ve öğrencilerin bilişim teknolojileri araç ve gereçlerini kullanma becerileri yeterli düzeyde olmayabilir.
4. Kullanılan yazılımların eğitimin içeriğini desteklemesi ve öğretim ortamında aktırılması zor olabilir.
5. Bilişim teknolojileri araçlarını kullanarak öğretimin gerçekleşmesi öğrencilerin sosyalleşmesini zayıflatabilir.

BÖLÜM III

3. YURT İÇİNDE ve YURT DIŞINDA YAPILAN ÇALIŞMALAR

Bu bölümde konuyla ilgili araştırmalara, yurt içinde ve yurt dışında olmak üzere iki bölümde yer verilmektedir.

3.1 Yurt İçinde Yapılan Çalışmalar

Gök, Turan ve Oyman'ın (2011) yapmış oldukları araştırmanın amacı okul öncesi öğretmenlerinin bilişim teknolojilerini kullanma durumlarına ilişkin görüşlerini incelemektir. Araştırmanın denek grubu İstanbul İl'inde özel okullarda çalışmakta olan 10 öğretmenden oluşmaktadır. Çalışmanın verileri öğretmen görüşleri toplanarak oluşturulmuştur. Denek grubu ile aynı yıl içerisinde toplamda 3 kez görüşme yapılmıştır. Araştırmanın sonucunda okul öncesi öğretmenlerinin bilişim teknolojilerini verimli bir şekilde kullandıkları zaman öğrencilerin ilgi dikkat düzeyini en üst seviyeye ulaşmasını sağladıkları görülmüştür.

Aktepe (2011) yaptığı araştırmada sınıf öğretmenlerinden bilgisayar teknolojisini kullanmalarına ilişkin görüşleri alınmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Odak gurup görüşmesi kullanılmıştır. Araştırmada yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır ve İlköğretim Okulu sınıf öğretmenlerinden 6 öğretmenle gurup Odak görüşmesi yapılmıştır. Araştırmanın sonucunda sınıf öğretmenleri bilgisayar teknolojisini kullanma konusunda kendilerini kısmen yeterli görmektedir. Eğitim etkinliklerinde bilgisayarı kısmen de olsa kullanabildiklerini ifade etmişlerdir. Eğitim ortamında bilgisayarı kullanmak öğrenci başarısını arttırmakta ve öğretmene yardımcı bir araç olarak görülmektedir.

Bahar, Uludağ ve Kaplan'ın (2009) yaptıkları çalışmanın amacı ilköğretim kurumunda çalışan öğretmenlerin bilgisayar ve internet kullanımına yönelik tutumlarının cinsiyet, kıdem durumu, mezun olunan yükseköğretim kurumunun türü, bilgisayar ve internet bağlantılarının olup olmaması bakımından değişip değişmediğini belirlemektir. Araştırma Kars İlinde görev yapan 208 ilköğretim öğretmenini kapsamaktadır. Veri toplama aracı olarak kişisel bilgi formu, bilgisayar tutum ölçeği ve internet tutum ölçeği

kullanılmıştır. Yapılan bu araştırmada bilgisayar tutum ölçeğinin güvenilirlik katsayısı 0,92, internet tutum ölçeğinin güvenilirlik kat sayısı 0,73 bulunmuştur. İlköğretim öğretmenlerinin kıdem durumu ile mezun oldukları yükseköğretim kurumu türüne göre bilgisayar tutum ölçeği ve internet tutum ölçeği puanları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Cinsiyet değişkenine göre bakıldığında öğretmenlerin bilgisayar tutum ölçeği puanları arasında anlamlı bir fark bulunmamış, internet tutum ölçeği arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Evinde bilgisayar ve internet bağlantısı bulunması durumuna göre öğretmenlerin bilgisayar tutum ölçeği puanları arasında anlamlı bir fark bulunurken, internet tutum ölçeği arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Seferoğlu'nun (2009) yapmış olduğu çalışmada ilköğretim okullarında çalışan yöneticilerin ve deneticilerin bilgisayar öğretmenlerinden beklentilerine ilişkin görüşleri incelenmiştir. Çalışma grubu 33 okul müdür ve 31 ilköğretim müfettişinden oluşmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak anket kullanılmıştır. Veriler ortalama, yüzde ve frekans kullanarak çözümlenmiştir. Araştırma sonuçlarında okul yöneticilerinin ve deneticilerin bilgisayar öğretmenlerinin eğitim öğretim dışı etkinliklerde yoğunlaştığı gözlemleri yer almaktadır.

Pamuk ve Peker (2009), yaptıkları çalışmada, ilköğretim okulunda görev yapan öğretmenleri ile fen ve teknoloji öğretmen adaylarını katılımcı olarak almıştır. Çalışmada bilgisayar öz yeterlilik ve bilgisayara karşı tutum ölçeği veri toplama aracı kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına bakıldığında, katılımcıların her iki ölçekten de iyi puan aldıkları görülmektedir. Cinsiyet faktörüne göre bakıldığında anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Evlerinde bilgisayar olan öğretmenlerle bilgisayarı olmayan öğretmenler arasında farklılık gözlenmiştir.

Bektaş ve Semerci'nin (2008) yaptıkları araştırmanın amacı, İlköğretim Okullarında görev yapan öğretmenlerin bilgisayar derslerine ilişkin görüşlerinin belirlenmesidir. Araştırmanın veri toplama aracı uzman görüşleri alınarak geliştirilen bir ankettir. Araştırma Elazığ İlinde 74 İlköğretim Okulunda görev yapan 42 bilgisayar öğretmenlerinden oluşmaktadır. Verilerin analizinde frekans, yüzde ve ki kare işlemleri yapılmıştır. Araştırmada bilgisayar öğretmenlerine göre diğer branş öğretmenlerinin derslerinde bilgisayar teknolojisini kullanmakta zorluk çektikleri tespit edilmiştir.

Çalışmanın sonunda bilgisayar öğretmenlerinin okullarda branş öğretmenlerine bilgisayar kullanım becerilerini kazanmalarına yönelik hizmetiçi eğitim vermeleri önermiştir.

Arslan'ın (2008) yaptığı çalışmada örneklem Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesinde öğrenci olan öğretmen adaylarından oluşmaktadır. Çalışmada bilgisayar öz yeterlilik ve bilgisayara karşı tutum ölçeği veri toplama aracı kullanılmıştır. Çalışmanın sonucunda öğretmen adaylarının eğitimde bilgisayar kullanımına yönelik tutumları ve öz yeterlilik seviyelerinin yüksek olduğu ve pozitif yönde ilişki olduğu gözlenmiştir.

Tankut'un (2008) yapmış olduğu araştırmanın amacı, ilköğretim 7. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde "Osmanlı Kültür Uygarlığı" ile "Yurdumuzun Komşuları ve Türk Dünyası" konularını bilgisayar teknolojisini kullanarak öğrenci başarısını ve eğitimde kalıcılığa olan etkisini incelemektir. Örneklem grubu Adana İli Pozantı İlçesi Atatürk İlköğretim okulundaki 7. sınıfı okuyan 40 öğrenciden oluşmaktadır. Araştırmada kullanılan veriler araştırmacı tarafından geliştirilmiş olan ön-son test ve hatırlama testi aracılığıyla toplanmıştır. Bilgisayar teknolojisi kullanarak işlenen ders ile geleneksel yöntemlerle işlenen ders arasında öğrenci başarısında ve öğrenmenin kalıcı olması yönünde farklılıklar olduğu tespit edilmiştir. Konu üzerinde yapılan çalışmalara bakıldığında bilgisayarı ile işlenen derslerde öğrenci başarısının arttığı ve öğrenmede kalıcılığın sağlandığı tespit edilmiştir.

Avis (2006) Mesleki ve Teknik Okulların Bilgisayar Bölümü Öğrencileri üzerinde yapmış olduğu çalışma sonuçlarına göre, erkek öğrencilerin bilgisayar kullanım becerileri, bilgisayara olan tutumları ve öz yeterlilik seviyeleri kız öğrencilere göre daha yüksek çıkmıştır. Araştırmada bilgisayar başında geçen süre arttıkça bilgisayara olan öz yeterlilik seviyelerinin de artmakta olduğu saptanmıştır.

Tuti (2005) yapmış olduğu araştırmanın amacı ilköğretim düzeyindeki okullarda bilişim teknolojileri araçlarının kullanım durumlarının belirlenmesi, öğrencilerin bilgisayar öz-yeterlilik algılarının ve BİT kullanımıyla ilgili görüşlerin incelenmesidir. Veri toplama aracı olarak öğrenci anketi, bilgisayar öz-yeterlilik algısı ölçeği ve BİT görüşleri ölçeği kullanılmıştır. Araştırmanın verileri, Ankara İli Çankaya İlçesinde bulunan ilköğretim okullarından toplanmıştır. Araştırmaya 24 okul ve 1014 öğrenci katılmıştır. Anketler ve

ölçekler öğrencilere bire bir uygulanmış ve gereken yerlerde açıklamalar yapılmıştır. Araştırmanın sonucunda öğrencilerin bilgisayar öz-yeterlilik algılarının yüksek ve BİT kullanımına ilişkin görüşlerinin olumlu olduğu saptanmıştır.

Kuş'un (2005) yapmış olduğu araştırmada, araştırmaya katılan öğretmenlerin bilgisayara olan öz yeterlilik seviyelerinin yüksek olduğu ve bilgisayara olan tutumlarının cinsiyete göre değişmediği saptanmıştır. Araştırmaya katılanların öğretmenlikteki hizmet süresi arttıkça bilgisayara olan öz yeterlilik inançların da düşüş olduğu gözlenmiştir. Hizmet içi eğitimlere katılan öğretmenlerin katılmayan öğretmenlere oranla bilgisayara olan öz yeterlilik inançları daha yüksek çıkmıştır.

Horzum, Yaman ve Yaman (2004) tarafından yapılan araştırma okul yöneticilerinin öğretmenleri bilgisayar ve internet kullanımına yönlendirme düzeyini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak, internet üzerinden bilgi transferine yönlendirme, bilgi teknolojilerini kullanmaya yönlendirme, kişisel gelişim ve yazışmalar için bilgisayar kullanmaya yönlendirme gibi üç faktörden oluşan bir ölçek kullanılmıştır. Ölçeğin iş tutarlılık katsayısı 0,97 bulunmuştur. Araştırma Sakarya İlinde görev yapan 199 öğretmen üzerine uygulanmıştır. Araştırma bulgularına göre okul yöneticilerinin, erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlere göre internet üzerinden bilgi transferine, kişisel gelişim ve resmi yazışmalar için bilgisayar kullanımına daha çok yönlendirdikleri; branş öğretmenlerinin ise sınıf öğretmenlerine göre daha fazla yönlendirdikleri ortaya çıkmıştır. Araştırmada, okul yöneticilerinin öğretmenleri bilgisayar ve internet teknolojisini kullanımına yönlendirici davranışlarda bulunması eğitime olan katkısı dile getirilmiş ve öğretmenleri hizmetiçi eğitim kursuna yönlendirmeleri gerektiği vurgulanmıştır.

3.2 Yurt Dışında Yapılan Çalışmalar

Ng'un (2006) Shanghai'da yaptığı bir araştırma, katılımcıların bilgisayar öz yeterlilik algılarını belirlemek amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın veri toplamı aracı olarak anket ve gözlem formu kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda, katılımcıların öz yeterlilik algılarının, iş yerlerinde bilgisayar kullanmaları ve eğitim düzeyleri arasında pozitif bir ilişki olduğu gözlenmiştir.

Sam, Othman ve Nordin'in (2005) birlikte yürüttükleri çalışmaya Malezya Üniversitesi öğrencileri katılmıştır. Araştırmada bilgisayara ilişkin öz yeterlilik ölçeği, bilgisayara ilişkin kaygı ölçeği ve internet tutum ölçeği kullanılmıştır. Araştırma sonucuna göre, katılımcıların bilgisayar öz yeterlilik algılarının ve kaygı düzeylerinin yüksek düzeyde olduğu saptanmıştır. Aynı zamanda internete yönelik tutumlarının ise orta düzeyde olduğu saptanmıştır.

Tozcu ve Coady'nin (2004), "Bilgisayar destekli yabancı dil eğitiminin kelime öğrenme sıklığının başarısı ve anlama hızına etkisi." adlı araştırmasında, bilgisayar destekli eğitimin kelime hazinesi, okuduğunu anlama ve kelimeyi hatırlama hızı üzerindeki etkisi araştırılmıştır. Öğrenciler kontrol ve deney grubu olmak üzere ikiye ayrılmıştır. Sonuç olarak Bilgisayar Destekli Eğitimden yararlanan grubun kontrol grubuna göre daha sık ve daha fazla kelime öğrendiği gözlenmiştir. Deney grubundaki öğrencilerin kontrol grubundaki öğrencilere göre kelimeleri daha hızlı hatırladıkları ve okudukları parçayı daha iyi anladıkları gözlenmiştir.

Chou ve Liu (2004), "Web tabanlı görsel öğrenmenin öğrenmeye etkisi: öğrenen bakış açısını kontrol edebilir." adlı araştırmasında Web tabanlı teknolojinin öğrenme ve öğretme üzerinde çarpıcı bir etkiye sahip olduğunu vurgulamışlardır. Çalışma öğrenci kontrolü ile öğrenme etkililiği arasında bir ilişki olduğu üzerinde odaklanmıştır. Geleneksel sınıf ortamıyla teknoloji tabanlı görsel eğitim karşılaştırılmıştır. Sonuç olarak teknoloji tabanlı görsel eğitim gören öğrencilerin geleneksel sınıflarda eğitim gören öğrencilere göre öğrenme performanslarının daha yüksek olduğu, kişisel faydalanmanın daha fazla olduğu, memnuniyetin ve öğrenme ortamının daha etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Baner (2002) yapmış olduğu araştırmada ilkokulda okuyan 676 öğrenci üzerinde sınıf ortamında bilgisayar teknolojisini kullanım durumunu incelemiştir. Araştırmanın amacı eğitim ortamında teknoloji kullanımı ve teknolojiyi kullanabilmek için gerekli olan bilgi ve tutumları ortaya çıkarmak olarak belirlenmiştir. Veri toplama aracı olarak gözlem ve anket tekniği kullanılmıştır. Öğretmenlere, yöneticilere ve ailelere okul ortamında kullanılacak olan teknoloji hakkında bilgi verilmiş ve tavsiyelerde bulunulmuştur. Araştırmanın sonucunda teknoloji kullanımı sayesinde öğrenme de kalıcılığın ve motivasyonun arttığı gözlenmiştir.

Donnelly (2002) yapmış olduğu araştırmada, BDE’de öğrenci yetenekleri üzerine tartişılmış ve BDÖ olumlu ve olumsuz yönlerini ele almıştır. Bu araştırmada öğretmenlerin çabalarına etki edecek teknolojik bir öngörü kazanmaları amaçlanmıştır. Ayrıca BDE’nin, öğretim ortamında sağladığı yardım da incelenmiştir. Araştırmada öğretmen ve öğrenci görüşleri alınmıştır. Araştırmaya katılanlar BDE’in kendilerini canlı tutuğunu ve dolayısıyla öğretime iyi hazırlandıklarını belirtmişleridir. Araştırmanın sonunda, “BDE zaman ve maliyetten tasarruf sağlamakta ve öğrenme ortamını eğlenceli hale getirmekte” bulgusuna ulaşılmıştır.

Drost (2002) yapmış olduğu araştırmada, ABD’ de Virjinya adalarındaki Salt Pound okulunda teknoloji ve okullarda kullanılan bilgisayar teknolojisinin eğitimdeki rolünü incelemiştir. Araştırma 2001 yılı boyunca bir özel okulda uygulanmıştır. Araştırmacı dokuz haftayı geçen bir süre boyunca personel ve öğrencilerle görüşmeler yapmış, bilgisayar bulunan sınıfları gözlemlemiş ve bu sınıflarda uygulanan öğrenim programlarını incelemiştir. Bu okulda iyi donatılmış bir bilgisayar laboratuvarı kurulmuştur. Araştırmanın sonucunda öğrencilerin bilgisayara karşı olumlu tutum sergiledikleri görülmüştür.

Salanova, Grau, Grau, Cifre ve Llorens’in (2000), yapmış oldukları çalışma İspanya’da bulunan 5 farklı şirketi içermektedir. Katılımcıların bilgisayar kullanma sıklıkları ve bilgisayara ilişkin eğitimleri ele alınmıştır. Aynı zamanda bilgisayar öz yeterlilik algılarını da ölçek kullanılarak ölçülmüştür. Araştırmaya katılanların bilgisayar öz yeterlilik algıları ile almış oldukları bilgisayar eğitimi arasında pozitif yönde bir ilişki olduğu belirlenmiştir.

Noronha (1999) Kontrolsüz Bilgisayar öğretimi hakkında bir deney hazırlamıştır. Araştırmada Hindistan'ın batı Bangladeş 'deki bir kasabasında bir okula bilgisayarlar kurulmuş ve çocuklara çok az bilgi vererek bilgisayarları kullanmaları istenmiştir. Kısa bir süre içerisinde öğretmenler ve öğrenciler bilgisayar kullanmayı kavramış duruma gelmişlerdir. Hintli çocuklar bu süreç içerisinde bilgisayardan korkmamışlardır. Bu durumda çocukların bilgisayarı makine olarak görmelerinden çok oyun aracı olarak baktıkları tespit edilmiştir. Aynı zamanda bilgisayar rekabet sağlamasından çok işbirliğini sağlayan bir alet olarak görülmüştür.

Gilman (1988), hizmet içi eğitimde bilgisayar destekli test hazırlama ile ilgili olarak bir model önerisinde bulunduğu (The Rossville Model) çalışmasında, Rossville (Illionis) okul sisteminde ilk uygulamaları yapılan bir metodu, diğer beş tane okul sisteminde test etmiştir. Bu test geliştirme metodunun temel beceri öğretiminde, yararlı, yeni ve uygun bir test programı ve yönetim sistemi sağladığını belirtmiştir. Gilman, bu modelde, programın hizmet içi eğitimde öğrenme-öğretme süreçlerinin değerlendirilmesinde kolaylıklar sağladığını vurgulamıştır. Bu tip hizmet içi geliştirme projelerinin personelin moralini yükselttiğini, temel becerilerin öğretimini kolaylaştırdığını ve okul başarısı test programlarını sağladığını ve öğretmenler için yararlı olduğunu ileri sürmüştür.

BÖLÜM IV

4. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama aracı, verilerin toplanması ve analizi ile ilgili bilgilere yer verilmiştir.

4.1 Araştırmanın Modeli

Bu araştırma betimsel nitelikte olmakla birlikte tarama modeli kullanılmıştır. Bu modelde, verilerin toplanması ile grupların özelliklerinin belirlenmesi çalışmaları yer almaktadır (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, 2011, s.16).

4.2 Çalışma Grubu

Araştırmada çalışma grubumuz, 2013-2014 Eğitim-Öğretim yılında İstanbul ili Bahçelievler ve Bakırköy İlçe'lerinde bulunan Ortaokullarda görev yapan branş öğretmenlerinden meydana gelmektedir. Çalışmaya 132 öğretmen katılmıştır. Çalışma grubunu oluşturan öğretmen sayıları, görev yaptıkları okullar ve buldukları ilçeler Tablo 1'de yer verilmiştir.

Tablo 1. Çalışma Grubunu Oluşturan Öğretmen Sayıları, Çalıştıkları Okullar ve Buldukları İlçeler

Okulun Bulunduğu İlçe	Okulun Adı	Öğretmen Sayısı
Bakırköy	Emlak Kredi Bankası Ortaokulu	10
Bakırköy	Mustafa Necati Ortaokulu	20
Bakırköy	Cumhuriyet Ortaokulu	14
Bakırköy	Halil Bedii Yönetgen Ortaokulu	14
Bakırköy	İncirlik Ahmet Hamdi Tanpınar Ortaokulu	15
Bakırköy	Gazi Ortaokulu	10
Bakırköy	Ataköy Atatürk Ortaokulu	12
Bahçelievler	Org. Eşref Bitlis Ortaokulu	15
Bahçelievler	Kazım Karabekir Ortaokulu	12
Bahçelievler	Kumport Ortaokulu	10

4.3 Veri Toplama Aracı

Anketin oluşturulmasında, öğretmenlerin bilişim teknolojilerini kullanma durumları, tutumları ve hangi yazılımları aktif kullandıkları ile ilgili birçok kaynaktan faydalanılarak literatür bilgisi oluşturulmuştur. Eğitim ve öğretim teknolojileri, eğitimde bilişim teknolojilerinin kullanımı, bilişim teknolojilerine karşı tutum, bilişim teknolojilerinin avantajları ve dezavantajlarıyla ilgili gerekli bilgiler toplanmıştır.

Çalışmada kullanılan anket toplamda dört bölümden meydana gelmektedir. İlk bölüm de öğretmenlerin kişisel bilgilerine yönelik 7 soru, ikinci bölüm de öğretmenlerin bilişim teknolojilerini eğitim ortamında kullanma durumlarını belirlemeye yönelik 25 soru ve üçüncü bölüm de ise bilgisayarda ne gibi programları daha etkin kullandıklarını

belirlemek amacıyla 23 soru sorulmaktadır. Son bölüm ise, öğretmenlerin eğitim ortamında bilişim teknolojilerine karşı sergiledikleri tutumları belirlemeye yönelik 22 sorudan oluşmaktadır.

Uygulanan ankette beşli dereceleme ifadesi kullanılmıştır. Anketi cevaplayanlar görüş ve değerlendirmelerini “Kesinlikle Katılıyorum:5”, “Katılıyorum:4”, “Kararsızım:3”, “Katılmıyorum:2”, “Hiç Katılmıyorum:1” ölçütlerinden birini seçerek belirtmişlerdir. Aynı zamanda öğretmenler bilgisayarda hangi programlara hakim olduklarını belirlemek amacıyla görüş ve değerlendirmelerini “Çok Yetersiz:1, Yetersiz:2, Orta Düzeyde Yeterli:3, Yeterli:4, Çok Yeterli:5” ölçütlerinden birini seçerek bildirmişlerdir.

Anket sonucunda elde edilen veriler, SPSS for Windows 16.0 paket istatistik programında değerlendirilmiştir.

Bu araştırma da anketin güvenilirlik katsayısını belirlemek amacıyla iç tutarlılık katsayısı hesaplanmıştır. Anketin iç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alfa) üç ölçek için ayrı ayrı hesaplanmıştır. Öğretmenlerin eğitim ortamında bilişim teknolojilerini kullanma durumuna göre hazırlanan ölçekte pozitif maddeler için 0,676, negatif maddeler için 0,913 olduğu tespit edilmiştir. Öğretmenlerin programları kullanma durumlarını belirlemeye yönelik yapılan ikinci ölçekte ise alfa değeri 0,967 bulunmuştur. Son olarak öğretmenlerin bilgisayar kullanma tutumlarını belirlemek için yapılan üçüncü ölçekte pozitif maddeler için 0,854, negatif maddeler için 0,832 değerleri arasında değiştiği gözlenmiştir.

4.5 Uygulama

Belirlenen ilçelerdeki Ortaokullarda görev yapan branş öğretmenleri ile çalışma yapabilmek amacıyla İstanbul Valiliği İl Milli Eğitim Müdürlüğü’nden izin alınmıştır. Uygulama sırasında öğretmenlere çalışmanın amacı hakkında bilgi verilmiş ve ölçeği nasıl yanıtlamaları gerektiği açıklanmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenlerden anketler toplandıktan sonra ortaya çıkan veriler istatistiksel olarak analiz edilmiştir. Yapılan araştırmadan elde edilen veriler ‘Bulgular ve Yorumlar’ bölümünde değerlendirilmiştir.

4.6 Verilerin Analizi

Örneklem grubundaki ortaokullarda görev yapan öğretmenlerin kişisel özellikleri ile ilgili (cinsiyet, yaş, eğitim düzeyi, hizmet süresi, kurum türü, branş) tanımlayıcı istatistiksel analizler ve ortaokullarda çalışan öğretmenlerin bilişim teknolojilerini eğitim ortamında kullanma durumlarına, kullandıkları yazılımlara ve bilişim teknolojileri araçlarına karşı tutumlarının tespiti için Frekans (f) alma yöntemi kullanılmıştır.

Ortaokullarda görevli branş öğretmenlerin bilişim teknolojilerinin eğitim ortamında kullanımı, programları kullanma düzeyleri ve bilişim teknolojilerine karşı tutumlarının tespiti amacıyla Frekans (f) uygulanmıştır. Ortaokullarda görevli branş öğretmenlerden alınmış olan yanıtlar doğrultusunda cinsiyet faktörü arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla t-Testi uygulanmış ve anlamlılık düzeyi (p) (.05) olarak alınmıştır. Ayrıca öğretmenlerin vermiş oldukları yanıtlar ile öğretmenlerin hizmet yılı, branşları ve yaşları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını tespit etmek için F testine ait olan Tek Yönlü Varyans Analizi(ANOVA) kullanılmıştır.

Yapılan analiz işlemlerinde SPSS 16,0 (Statistical Package for Social Science) paket programı kullanılmıştır.

BÖLÜM V

5. BULGULAR ve YORUM

5.1 Araştırmaya Katılan Ortaokul Kurumlarında Görev Yapan Branş Öğretmenlerinin Demografik Bilgilerine İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan Ortaokul kurumlarında görev yapan branş öğretmenlerinin demografik bilgileri bu bölümde değerlendirilmiştir. Buna göre verilerin istatistiksel analizlerine ilişkin bulgular, oluşturulan tablolarda özetlenmiş ve yorumlanmıştır.

Aşağıdaki Tablo 2’de çalışmaya katılan öğretmenlerin cinsiyete göre frekansları verilmektedir.

Tablo 2. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Cinsiyete Göre Dağılımı

	frekans	yüzde
Erkek	65	49,2
Kadın	67	50,8
Toplam	132	100

Tablo 2’ de görüldüğü gibi araştırmaya katılan 132 öğretmenin 65’i (% 49,2) erkek, 67’si (% 50,8) kadındır.

Aşağıdaki Tablo 3’de çalışmaya katılan öğretmenlerin yaşa göre frekansları verilmektedir.

Tablo 3. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Yaşa Göre Dağılımları

	frekans	yüzde
20-30	22	16,7
31-40	46	34,8
41-50	32	24,2
51 ve üstü	32	24,2
Toplam	132	100

Örneklem grubunda 132 kişinin %16,7’si 20-30 yaş arasında, %34,8’i 31-40 yaş arasında, %24,2’si 41-50 yaş arasında, %24,2’si ise 51 ve üstü yaşlardadır.

Aşağıdaki Tablo 4’de çalışmaya katılan öğretmenlerin eğitim durumuna göre frekansları verilmektedir.

Tablo 4. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Eğitim Durumuna Göre Dağılımları

	frekans	yüzde
Üç Yıllık Eğitim Enstitüsü	16	12,1
Eğitim Fak. 4 Yıllık	80	60,6
Fen Edebiyat	20	15,2
Diğer	16	12,1
Toplam	132	100

Örneklem grubunda 132 öğretmenin %12,1’i üç yıllık eğitim enstitüsü mezunu, %60,6’sı eğitim fakültesi mezunu, %15,2’si fen edebiyat fakültesi mezunu, %12,1’i diğer kurumlar mezunlardır. Elde edilen bulgulara göre, çalışmaya katılan öğretmenlerin büyük bir kısmı eğitim fakültesi mezunudur.

Aşağıdaki Tablo 5’de çalışmaya katılan öğretmenlerin hizmet süresine göre frekansları verilmektedir.

Tablo 5. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Hizmet Süresine Göre Dağılımları

	frekans	yüzde
1-5	15	11,4
6-10	22	16,7
11-15	30	22,7
16-20	22	16,7
21 ve üstü	43	32,6
Toplam	132	100

Örnekleme grubunda 132 kişinin %11,4’ünün hizmet süresi 1–5 yıl, %16,7’sinin hizmet süresi 6–10 yıl, %22,7’sinin hizmet süresi 11–15 yıl, %16,7’sinin hizmet süresi 16 – 20 yıl ve %32,6’sının hizmet süresinin ise 21 yıl ve üstüdür.

Aşağıdaki Tablo 6’da çalışmaya katılan öğretmenlerin branşlarına göre frekansları verilmektedir.

Tablo 6. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Branşlarına Göre Dağılımı

	frekans	yüzde
Türkçe	31	23,5
Matematik	30	22,7
Fen ve Teknolojileri	24	18,2
İngilizce	16	12,1
Müzik	5	3,8
Sosyal Bilgiler	12	9,1
Din Kült. ve Ahlak Bil.	4	3,0
Diğer	10	7,6
Toplam	132	100

Tablo 6’da çalışmaya katılan 132 öğretmenin 31’i (%23,5) Türkçe, 30’u (%22,7) Matematik, 24’ü (%18,2) Fen ve Teknoloji, 16’sı (%12,1) İngilizce, 5’i (%3,8) Müzik, 12’si (%9,1) Sosyal Bilgiler, 4’ü (%3) Din Kült. Ve Ahlak Bilgisi, 10’u (%7,6) diğer branşlarda görev yapmaktadır.

Aşağıdaki Tablo 7’de çalışmaya katılan öğretmenlerin bilgisayar kullanma yerine göre frekansları verilmektedir.

Tablo 7. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Bilgisayar Kullanma Yerine Göre Dağılımları

	frekans	yüzde
Bilgisayar Kullanmıyorum	2	1,5
Evde Kullanıyorum	23	17,4
Okulda Kullanıyorum	5	3,8
Hem Evde Hem Okulda Kullanıyorum	96	72,7
İnternet Kafede Kullanıyorum	6	4,5
Toplam	132	100

Tablo 7’ de görüldüğü gibi örneklem grubundaki 132 öğretmenin 2’si (%1,5) bilgisayar kullanmıyorum, 23’ü (%17,4) evde kullanıyorum, 5’i (%3,8) okulda kullanıyorum, 96’sı (%72,7) hem evde hem okulda kullanıyorum, 6’sı (%4,5) internet kafede kullanıyorum görüşünü belirtmişlerdir. Bu bulgulara baktığımızda öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu bilgisayarı hem evde hem okulda kullanmaktadır.

Aşağıdaki Tablo 8’de çalışmaya katılan öğretmenlerin internete bağlanma yerine göre frekansları verilmektedir.

Tablo 8. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin İnternete Bağlanma Yerine Göre Dağılımı

	frekans	yüzde
İnternete Bağlanmıyorum	3	2,3
Evde Bağlanıyorum	24	18,2
Okulda Bağlanıyorum	7	5,3
İnternet Kafede Bağlanıyorum	2	1,5
Hem Evde Hem Okulda Bağlanıyorum	86	65,2
İnternet Kafede Bağlanıyorum	10	7,6
Toplam	132	100

Tablo 8’ de örneklem grubundaki 132 öğretmenin 3’ü (%2,3) internete bağlanmıyorum, 24’ü (%18,2) evde bağlanıyorum, 7’i (%5,3) okulda bağlanıyorum, 2’si (%1,5) internet kafede bağlanıyorum, 86’sı (%65,2) hem evde hem okulda bağlanıyorum, 10’u (%7,6) internet kafede bağlanıyorum görüşünü belirtmişlerdir. Elde edilen bulgulara göre, öğretmenlerin çoğunluğu internete hem evde hem okulda bağlanmaktadır.

5.2 Araştırmaya Katılan Ortaokul Kurumlarında Görev Yapan Branş Öğretmenlerinin Bilişim Teknolojilerini Eğitim Ortamında Kullanımına İlişkin Görüşlerine Ait Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde öğretmenlerin bilişim teknolojilerini eğitim ortamında kullanımına ilişkin görüşlerini incelemek için frekans, ortalama ve standart sapma sonuçlarına yer verilmektedir.

Tablo 9’da araştırmaya katılan öğretmenlerin bilişim teknolojilerini eğitim ortamında kullanımına ilişkin pozitif görüşlerine ait frekans, ortalama ve standart sapma dağılımları gösterilmektedir.

Tablo 9. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Bilişim Teknolojilerinin Eğitim Ortamında Kullanımına İlişkin Pozitif Görüşlerine Ait İstatiksel Bulgular

	Yüzde ve Frekans	Kesinlikle Katılıyor	Katılıyor	Kararsız	Katılmıyor	Kesinlikle Katılmıyor	Toplam	X	SS
Bilgisayarı derste isteyerek ve severek kullanırım.	f	45	60	12	13	2	132	4,00	0,98
	%	34,1	45,5	9,1	9,8	1,5	100		
Bilgisayar destekli eğitim benim için önemli bir konudur.	f	42	59	15	13	3	132	3,93	1,01
	%	31,8	44,7	11,4	9,8	2,3	100		
Bilgisayarı derslerimde daha etkili kullanmanın yollarını araştırırım.	f	35	62	21	11	3	132	3,87	0,97
	%	26,5	47	15,9	8,3	2,3	100		
Bilgisayarın kullanıldığı derslerde öğrenciler daha iyi öğrenir.	f	37	55	26	11	3	132	3,84	0,99
	%	28	41,7	19,7	8,3	2,3	100		
Öğretmenler bilgisayar kullanmaya teşvik edilmelidir.	f	60	57	8	6	1	132	4,28	0,83
	%	45,5	43,2	6,1	4,5	0,8	100		
Bilgisayar öğrencilerin dikkatini çekmede etkili araçtır.	f	51	66	6	8	1	132	4,19	0,84
	%	38,6	50	4,5	6,1	0,8	100		
Bilgisayar yardımı ile yapılan dersler eğlenceli geçer.	f	37	74	9	11	1	132	4,02	0,86
	%	28	56,1	6,8	8,3	0,8	100		

Her sınıfta bilgisayar aktif bir şekilde kullanılmalıdır.	f	48	56	15	11	2	132	4,03	0,97
	%	36,4	42,4	11,4	8,3	1,5	100		
Bilgisayarın etkili bir öğretim aracı olduğunu düşünüyorum.	f	42	63	14	13	-	132	4,01	0,90
	%	31,8	47,7	10,6	9,8	-	100		
Derslerimde bilgisayar kullanmaya çalışırım.	f	27	79	12	13	1	132	3,89	0,86
	%	20,5	59,8	9,1	9,8	0,8	100		
Okulumuzun alt yapısı gelişen teknolojilere uyacak şekilde planlanmıştır.	f	15	36	28	40	13	132	3,00	1,19
	%	11,4	27,3	21,2	30,3	9,8	100		
Okulda herkesin internet üzerinden bilgiye ulaşmasının sağlayıcı ortam bulunmaktadır.	f	18	49	21	30	14	132	3,20	1,24
	%	13,6	37,1	15,9	22,7	10,6	100		
Kütüphanede bulunan internete bağlı bilgisayar sayısı memnun edicidir.	f	3	13	22	50	44	132	2,09	1,04
	%	2,3	9,8	16,7	37,9	33,3	100		
Öğrencilere yeni teknolojilerin kullanılması öğretilmelidir.	f	21	61	23	18	9	132	3,50	1,12
	%	15,9	46,2	17,4	13,6	6,8	100		
Eğitim ve öğretimde verimliliğin artırılmasına yönelik araştırmalarda teknolojilerden yararlanılmaktadır.	f	17	69	19	20	7	132	3,52	1,06
	%	12,9	52,3	14,4	15,2	5,3	100		

Araştırmaya katılan Ortaokullarda görev yapan branş öğretmenlerinin derslerinde bilgisayarı ve eğitim teknolojilerini kullanmada pozitif düşünceleri Tablo 9'da yer almaktadır.

Tablo 9’da Ortaokul dengi okullarda branş öğretmenlerinin derslerinde bilgisayar kullanımına yönelik ifadelerinin aritmetik ortalamaları incelendiğinde en yüksek düzeyde değerlendirmeyi “Öğretmenler bilgisayar kullanmaya teşvik edilmelidir.” maddesi ($X=4,28$ $SS=0,83$), en az düzeyde değerlendirmeyi “Bilgisayarın kullanıldığı derslerde öğrenciler daha iyi öğrenir.” maddeleri ($X=3,84$ $SS=0,99$) dikkat çekmektedir. Dağılımın standart sapma değerleri incelendiğinde, en homojen değerlendirme “Öğretmenler bilgisayar kullanmaya teşvik edilmelidir.” ($SS:0,83$) maddesinde, en heterojen değerlendirme ise “Okulda herkesin internet üzerinden bilgiye ulaşmasını sağlayıcı ortam bulunmaktadır.” ($SS:1,24$), maddesinde görülmektedir.

Tablo 10’da araştırmaya katılan öğretmenlerin bilişim teknolojilerinin eğitim ortamında kullanımına ilişkin negatif görüşlerine ait frekans, ortalama ve standart sapma dağılımları gösterilmektedir.

Tablo 10. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Bilişim Teknolojilerinin Eğitim Ortamında Kullanımına İlişkin Negatif Düşüncelerine Ait İstatiksel Bulgular

	Yüzde ve Frekans	Kesinlikle Katılıyor	Katılıyor	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	Toplam	X	SS
Bilgisayar eğitimde etkili kullanılmaz.	f	2	20	5	51	54	132	1,97	1,09
	%	1,5	15,2	3,8	38,6	40,9	100		
Mecbur kalmadıkça bilgisayar dersi desteklemek amacıyla kullanmam.	f	5	34	6	66	21	132	2,51	1,14
	%	3,8	25,8	4,5	50	15,9	100		
Bilgisayar destekli eğitim ile yapılan derslerde öğrenciler yaratıcılıklarını geliştiremez.	f	2	16	19	63	32	132	2,18	0,98
	%	1,5	12,1	14,4	47,7	24,2	100		
Bilgisayarla eğitimi bir türlü bağdaştıramıyorum.	f	4	11	10	56	51	132	1,94	1,03
	%	3,0	8,3	7,6	42,4	38,6	100		
Bilgisayar destekli eğitim yapmak yerine konuyu kendim anlatırım.	f	7	22	14	76	13	132	2,50	1,05
	%	5,3	16,7	10,6	57,6	9,8	100		
Bilgisayar desteği ile ders yapmak zaman kaybıdır.	f	1	11	14	60	46	132	1,94	0,92
	%	0,8	8,3	10,6	45,5	34,8	100		

Bilgisayar destekli eğitim ile öğrenciler diğer yöntem ve tekniklere göre daha az öğrenir.	f	4	17	18	69	24	132	2,30	1,01
	%	3,0	12,9	13,6	52,3	18,2	100		
Bilgisayar desteği ile yapılan eğitimin katkısı harcanan emeği karşılamaz.	f	6	17	15	71	23	132	2,33	1,05
	%	4,5	12,9	11,4	53,8	17,4	100		
Dersleri yaparken bilgisayarı öğretim amaçlı kullanmayı düşünmem.	f	5	12	16	71	28	132	2,20	1,00
	%	3,8	9,1	12,1	53,8	21,2	100		
Bilgisayarın başından bir an önce kalkmak isterim.	f	4	28	23	64	13	132	2,59	1,02
	%	3,0	21,2	17,4	48,5	9,8	100		

Araştırmaya katılan Ortaokullarda görev yapan branş öğretmenlerinin derslerinde bilgisayarı kullanmama durumları ile ilgili negatif görüşleri Tablo 10'da yer almaktadır.

Tablo 10'da Ortaokul dengi okullarda branş öğretmenlerinin derslerin bilgisayar kullanımına yönelik ifadelerinin aritmetik ortalamaları incelendiğinde en yüksek düzeyde değerlendirmeyi “Bilgisayarla eğitimi bir türlü bağdaştıramıyorum.” Maddesi ($X=1,94$ $SS=1,03$) ve “Bilgisayar desteği ile ders yapmak zaman kaybıdır” maddesi ($X=1,94$ $SS=0,92$), en az düzeyde değerlendirmeyi “Bilgisayar kullanırken işimin hemen bitmesini isterim.” maddesinde ($X=2,59$ $SS=1,02$), yer almıştır. En homojen değerlendirme “Bilgisayar desteği ile ders yapmak zaman kaybıdır” ($SS:0,92$) maddesinde, en heterojen değerlendirme ise “Mecbur kalmadıkça bilgisayarı, dersi desteklemek amacıyla kullanmam” ($SS:1,14$) , maddesinde görülmektedir.

5.3 Araştırmaya Katılan Ortaokul Kurumlarında Görev Yapan Branş Öğretmenlerinin Bilişim Teknolojileri Yazılımlarının Kullanma Durumlarına İlişkin Görüşlerine Ait Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde öğretmenlerin bilişim teknolojileri yazılımlarının kullanma durumlarına ilişkin görüşlerini incelemek için frekans, ortalama ve standart sapma sonuçlarına yer verilmektedir.

Tablo 11’de araştırmaya katılan öğretmenlerin Microsoft Word programını kullanma sıklıklarına göre frekans, ortalama ve standart sapma dağılımları gösterilmektedir.

Tablo 11. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Microsoft Word Programını Kullanma Sıklıklarına Yönelik İstatiksel Bulgular

	Yüzde ve Frekans	Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta Düzeyde Yeterli	Yeterli	Çok Yeterli	Toplam	X	SS
Bir doküman oluşturulabilir veya açabilirim.	f	4	6	33	48	41	132	3,87	1,00
	%	3,0	4,5	25,0	36,4	31,1	100		
Kes,kopyala,yapıştır gibi basit komutları kullanabilirim.	f	1	4	21	49	57	132	4,18	0,86
	%	0,8	3,0	15,9	37,1	43,2	100		
Koyu,italik,altı çizgili,yazı karakterleri değiştirme,yazı rengini değiştirme gibi basit formatlama işlemlerini yapabilirim.	f	1	7	16	47	61	132	4,21	0,90
	%	0,8	5,3	12,1	35,6	46,2	100		
Nesne ekleme, nesne boyutunu değiştirme ve nesnenin yerini değiştirme gibi biraz daha karmaşık işlemleri yapabilirim.	f	3	13	21	46	49	132	3,94	1,06
	%	2,3	9,8	15,9	34,8	37,1	100		

Tablo 11’de Ortaokullarda görev yapan branş öğretmenlerinin eğitim ortamında Microsoft Word programının kullanımına yönelik ifadelerinin aritmetik ortalamaları incelendiğinde en yüksek düzeyde değerlendirme “Koyu, italik, altı çizgili, yazı karakterleri değiştirme gibi basit formatlama işlemlerini yapabilirim.” maddesi ($X=4,21$ $SS=0,90$), en az düzeyde değerlendirmeyi “Bir doküman oluşturabilir ve açabilirim.” maddesinde ($X=3,87$ $SS=1,00$) görülmektedir. En heterojen değerlendirme “Nesne ekleme, nesne boyutunu değiştirme ve nesnenin yerini değiştirme gibi biraz daha karmaşık işlemleri yapabilirim.” ($SS:1,06$) maddesinde, en homojen değerlendirme ise “Kes, Kopyala, yapıştır gibi basit komutları kullanabilirim.” ($SS:0,86$) maddesinde görülmektedir.

Tablo 12’de araştırmaya katılan öğretmenlerin Microsoft Excel programını kullanma sıklıklarına göre frekans, ortalama ve standart sapma dağılımları gösterilmektedir.

Tablo 12. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Microsoft Excel Programını Kullanma Sıklıklarına Yönelik İstatiksel Bulgular

	Yüzde ve Frekans	Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta Düzeyde Yeterli	Yeterli	Çok Yeterli	Toplam	X	SS
Bir tablo işlemci dosyasını veritabanıyla birleştirelim.	f	10	44	34	30	14	132	2,95	1,13
	%	7,6	18,9	29,5	27,3	21,2	100		
Bir çalışma sayfası oluşturabilir veya açabilirim.	f	4	25	39	36	28	132	3,44	1,11
	%	3,0	18,9	29,5	27,3	21,2	100		
Grafik eklemek veya satır yada sütunların boyutunu değiştirmek suretiyle çalışma sayfasının formatını değiştirebilirim	f	9	27	38	35	23	132	3,27	1,17
	%	6,8	20,6	28,8	26,5	17,4	100		
Formüller ve ileri seviyede düzeltme işlevlerini kullanabilirim.	f	15	50	37	18	12	132	2,71	1,12
	%	11,4	37,9	28,0	13,6	9,1	100		

Tablo 12’de Ortaokullarda görev yapan branş öğretmenlerinin eğitim ortamında Microsoft Excel programının kullanımına yönelik ifadelerinin aritmetik ortalamaları incelendiğinde en yüksek düzeyde değerlendirme “Bir çalışma sayfası oluşturabilir veya açabilirim.” maddesinde ($X=3,44$ $SS=1,11$), en az düzeyde değerlendirme “Formüller ve ileri seviyede düzeltme işlevlerini kullanabilirim.” maddesinde ($X=2,71$ $SS=1,12$) görülmektedir. En heterojen değerlendirme “Grafik eklemek veya satır ya da sütunların boyutunu değiştirmek suretiyle çalışma sayfasının formatını değiştirebilirim.” ($SS:1,17$) maddesinde, en homojen değerlendirme ise “Bir çalışma sayfası oluşturabilir veya açabilirim.” ($SS:1,11$) maddesinde görülmektedir.

Tablo 13’de araştırmaya katılan öğretmenlerin Microsoft Powerpoint programını kullanma sıklıklarına göre frekans, ortalama ve standart sapma dağılımları gösterilmektedir.

Tablo 13. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Microsoft Powerpoint Programını Kullanma Sıklıklarına Yönelik İstatiksel Bulgular

	Yüzde ve Frekans	Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta Düzeyde Yeterli	Yeterli	Çok Yeterli	Toplam	X	SS
Powerpoint gibi bir program kullanarak basit bir sunum hazırlayabilirim	f	8	18	34	29	43	132		
	%	6,1	13,6	25,8	22,0	32,6	100	3,61	1,23

Tablo 13’de araştırmaya katılan ortaokul branş öğretmenlerinin Powerpoint programını kullanma sıklıkları yer almaktadır. Tablo 13’e göre “Powerpoint gibi program kullanarak basit bir sunum hazırlayabilirim.” görüşünün de öğretmenlerin %32,6’sı çok yeterli olduklarını ifade etmişlerdir.

Tablo 13’de Ortaokullarda görev yapan branş öğretmenlerinin eğitim ortamında Microsoft Powerpoint programının kullanımına yönelik ifadelerinin aritmetik ortalamaları incelendiğinde $X= 3,61$ ve dağılımın standart sapma değerleri incelendiğinde $SS=1,23$ bulunduğu gözlenmektedir.

Tablo 14’de araştırmaya katılan öğretmenlerin işletim sistemlerini kullanma sıklıklarına göre frekans, ortalama ve standart sapma dağılımları gösterilmektedir.

Tablo 14. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin İşletim Sistemlerini Kullanma Sıklıklarına Yönelik İstatiksel Bulguları

	Yüzde ve Frekans	Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta Düzeyde	Yeterli	Yeterli	Çok Yeterli	Toplam	X	SS
Bir işletim sistemini (Windows 95-98-XP-MAC-OS ve vb.)etkin bir şekilde kullanabilirim.	f	8	28	43	30	23	132			
	%	6,1	21,2	32,6	22,7	17,4	100	3,24	1,15	
Birden fazla işletim sistemini etkin olarak kullanabilirim	f	8	31	47	29	17	132			
	%	6,1	23,5	35,6	22,0	12,9	100	3,12	1,09	
İki veya daha fazla pencere veya program arasında çalışabilme gibi çoklu görevleri anlayabiliyorum	f	6	21	46	34	25	132			
	%	4,5	15,9	34,8	25,8	18,9	100	3,38	1,10	
Bir komutu yerine getirmek için bir,iki veya daha fazla tuşa basma gibi kısayol tuşlarını nasıl kullanacağını biliyorum	f	8	22	51	32	19	132			
	%	6,1	16,7	38,6	24,2	14,4	100	3,24	1,08	
Masaüstünü(desktop) nasıl kuracağımı ve tanımlayacağımı biliyorum	f	4	27	45	32	24	132			
	%	3,0	20,5	34,1	24,2	18,2	100	3,34	1,09	

Tablo 14’de Ortaokullarda görev yapan branş öğretmenlerinin eğitim ortamında işletim sistemlerini kullanımına yönelik ifadelerinin aritmetik ortalamaları incelendiğinde en yüksek düzeyde değerlendirme “İki veya daha fazla pencere veya program arasında çalışabilme gibi çoklu görevleri anlayabiliyorum” maddesi ($X=3,38$ $SS=1,10$), en az düzeyde değerlendirme “Birden fazla işletim sistemini etkin olarak kullanabilirim.” maddesinde ($X=3,12$ $SS=1,09$) görülmektedir. En homojen değerlendirme “Bir işletim sistemini etkin bir şekilde kullanabilirim.” maddesinde ($SS:1,15$), en heterojen değerlendirme ise “Bir komutu yerine getirmek için bir, iki veya daha fazla tuşa basma gibi kısa yol tuşlarını nasıl kullanılacağını biliyorum.” maddesinde ($SS:1,08$) görülmektedir.

Tablo 15’de araştırmaya katılan öğretmenlerin eğitim yazılımlarını kullanma sıklıklarına göre frekans, ortalama ve standart sapma dağılımları gösterilmektedir.

Tablo 15. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Eğitim Yazılımlarını Kullanma Sıklıklarına Yönelik İstatiksel Bulguları

	Yüzde ve Frekans	Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta Düzeyde Yeterli	Yeterli	Çok Yeterli	Toplam	X	SS
Öğretim için öğretim materyali yoluyla rehberlik eden ve yönlendiren bire-bir öğretim programları kullanabilirim.	f	6	19	49	40	30,3	132	3,34	1,03
	%	4,5	14,5	37,1	30,3	13,6	100		
Öğretim için video oyunlar gibi gerçek hayatı benzeştiren benzeşim(simülasyon) programları kullanabilirim.	f	4	25	49	35	19	132	3,30	1,03
	%	3,0	18,9	37,1	26,5	14,4	100		
Öğretim için soru sorup dönüt sağlayan alıştırma- uygulama programları kullanabilirim.	f	4	25	43	40	20	132	3,35	1,04
	%	3,0	18,9	32,6	30,3	15,2	100		

Tablo 15’de Ortaokullarda görev yapan branş öğretmenlerinin eğitim ortamında eğitim yazılımlarını kullanımına yönelik ifadelerinin aritmetik ortalamaları incelendiğinde en yüksek düzeyde değerlendirme “Öğretim için soru sorup dönüt sağlayan araştırma-uygulama programları kullanabilirim.” maddesinde ($X=3,35$ $SS=1,04$), en az düzeyde değerlendirme “Öğretim için video, oyunlar gibi gerçek hayatı benzeştiren benzeşim programlarını kullanabilirim.” maddesinde ($X=3,30$ $SS=1,03$) görölmektedir. En heterojen değerlendirme “Öğretim için soru sorup dönüt sağlayan araştırma-uygulama programları kullanabilirim.” ($SS:1,04$) maddesinde, en homojen değerlendirme ise “Öğretim için öğretim materyali yoluyla rehberlik eden yönlendiren birebir öğretim programları kullanabilirim.” ($SS=1,03$) ve “Öğretim için video, oyunlar gibi gerçek

hayatı benzeştiren benzeşim programlarını kullanabilirim.” (SS=1,03) maddesinde görülmektedir.

Tablo 16’da araştırmaya katılan öğretmenlerin internet kullanım sıklıklarına göre frekans, ortalama ve standart sapma dağılımları gösterilmektedir.

Tablo 16. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin İnternet Kullanım Sıklıklarına Yönelik Bulgular

	Yüzde ve Frekans	Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta Düzeyde Yeterli	Yeterli	Çok Yeterli	Toplam	X	SS
İnternette bilgisayar kullanımına yönelik siteleri, forumları ve haber gruplarını takip ederim.	f	3	14	40	35	40	132	3,71	1,07
	%	2,3	10,6	30,3	26,5	30,3	100		
Karşılaştığım problemlerin çözümlerini internette bulmaya çalışırım.	f	3	10	34	44	41	132	3,83	1,02
	%	2,3	7,6	25,8	33,3	31,1	100		
İnternette bilgi kaynaklarına ulaşmada zorluk çekmiyorum.	f	2	6	30	46	48	132	4,00	0,95
	%	1,5	4,5	22,7	34,8	36,4	100		
Planlama ve ders materyali hazırlamada internette faydalaniyorum.	f	2	6	36	43	45	132	3,93	0,96
	%	1,5	4,5	27,3	32,6	34,1	100		
Sık kullanılanların nasıl oluşturulduğunu ve bunları kullanmayı biliyorum.	f	2	10	38	41	41	132	3,82	1,00
	%	1,5	7,6	28,8	31,1	31,1	100		
Göz gezdirici(Browser-İnternet Explorer) seçeneklerini değiştirebilirim.	f	3	17	43	34	35	132	3,61	1,08
	%	2,3	11,9	32,6	25,8	26,5	100		

Tablo 16’da Ortaokullarda görev yapan branş öğretmenlerinin eğitim ortamında internet kullanımına yönelik ifadelerinin aritmetik ortalamaları incelendiğinde en yüksek düzeyde değerlendirme “İnternette bilgi kaynaklarına ulaşmada zorluk çekmiyorum” maddesinde ($X=4,00$ $SS=0,95$), en az düzeyde değerlendirme “Göz gezdirici seçeneklerini değiştirebilirim.” maddesinde ($X=3,61$ $SS=1,08$) görülmektedir. En homojen değerlendirme “Göz gezdirici seçeneklerini değiştirebilirim.” ($SS:1,08$) maddesinde, en heterojen değerlendirme ise “İnternette bilgi kaynaklarına ulaşmada zorluk çekmiyorum.” ($SS:0,95$) maddesinde görülmektedir.

5.4 Araştırmaya Katılan Ortaokul Kurumlarında Görev Yapan Branş Öğretmenlerinin Bilgisayar Teknolojisini Kullanma Tutumlarına İlişkin Görüşleri

Araştırmanın bu bölümünde öğretmenlerin bilgisayar kullanma tutumlarına ilişkin görüşlerini incelemek için frekans, ortalama ve standart sapma sonuçlarına yer verilmektedir.

Tablo 17’de araştırmaya katılan öğretmenlerin öğretmenlerin bilgisayar kullanma tutumlarına ilişkin olumlu tutumlarına ait frekans, ortalama ve standart sapma dağılımları gösterilmektedir.

Tablo 17. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Bilgisayar Teknolojisini Kullanımlarına Yönelik Olumlu Tutumlarına Ait İstatistiksel Bulgular

	Yüzde ve Frekans	Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	Toplam	X	SS
Bilgisayarla çalışmayı isterim	f %	41 31,1	63 47,7	13 9,8	10 7,6	5 3,8	132 100	3,94	1,02
Yeni bir problemi bilgisayar kullanarak çözmeye çalışmam gerektiğinde genel olarak bu konuda kendimi iyi hissederim.	f %	15 11,4	65 49,2	33 25	16 12,1	3 2,3	132 100	3,55	0,92
Bilgisayarla çalışmanın zevkli ve teşvik edici olduğunu düşünüyorum.	f %	30 22,7	76 57,6	13 9,8	11 8,3	2 1,5	132 100	3,91	0,89

Bilgisayarla çalışabileceğime eminim.	f	37	70	13	11	1	132	3,99	0,88
	%	28	53	9,8	8,3	0,8	100		
Bilgisayarla çalışmak motivasyonumu arttırır.	f	29	64	28	10	1	132	3,83	0,88
	%	22	48,5	21,2	7,6	0,8	100		
Bir bilgisayar dili öğrenebileceğime eminim.	f	28	63	22	10	9	132	3,68	1,09
	%	21,2	47,7	16,7	7,6	6,8	100		
Bilgisayarla ilgili bildiğim bir konuyu arkadaşlarımla paylaşmayı isterim.	f	33	78	12	8	1	132	4,01	0,81
	%	25	59,1	9,1	6,1	0,8	100		
Bilgisayar dersi alırsam çok başarılı olurum.	f	26	58	28	14	6	132	3,63	1,05
	%	19,7	43,9	21,2	10,6	4,5	100		
Bilgisayarla mümkün olduğunca çok çalışma yapacağım.	f	23	65	27	16	1	132	3,70	0,92
	%	17,4	49,2	20,5	12,1	0,8	100		
Bilgisayar kullanmam gerekse kendimi rahat hissederim.	f	21	68	25	13	5	132	3,65	0,98
	%	15,9	51,5	18,9	9,8	3,8	100		
Bilgisayar terim ve kavramlarına hakim olduğuma inanıyorum.	f	17	51	41	20	3	132	3,44	0,97
	%	12,9	38,6	31,1	15,2	2,3	100		

Araştırmaya katılan Ortaokullarda görev yapan branş öğretmenlerin derslerinde bilgisayar teknolojisini kullananların sergiledikleri olumlu tutumlarına göre dağılımları Tablo 17’de gösterilmiştir.

Tablo 17’de Ortaokullarda görev yapan branş öğretmenlerinin derslerin de bilgisayar kullanımına yönelik olumlu tutum sergileyenlerin aritmetik ortalamaları incelendiğinde en yüksek düzeyde değerlendirme “Bilgisayarla ilgili bildiğim bir konuyu arkadaşlarımla paylaşmayı isterim.” maddesinde ($X=4,01$ $SS=0,81$), en az düzeyde değerlendirme “Bilgisayar terim ve kavramlarına hakim olduğuma inanıyorum.” maddesinde ($X=3,44$ $SS=0,97$) yer almıştır. Dağılımın standart sapma değerleri incelendiğinde, en homojen değerlendirme “Bilgisayarla ilgili bildiğim bir konuyu arkadaşlarımla paylaşmayı isterim.” ($SS:0,81$) maddesinde, en heterojen değerlendirme ise “Bir bilgisayar dili öğrenebileceğime eminim” ($SS:1,09$) maddesinde görülmektedir.

Tablo 18’de araştırmaya katılan öğretmenlerin öğretmenlerin bilgisayar kullanma tutumlarına ilişkin olumsuz tutumlarına ait frekans, ortalama ve standart sapma dağılımları gösterilmektedir.

Tablo 18. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Bilgisayar Teknolojisini Kullananların Sergiledikleri Olumsuz Tutumlarına Ait İstatiksel Bulgular

	Yüzde ve Frekans	Kesinlikle Katılıyorrum	Katılıyorrum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	Toplam	X	SS
Bilgisayar kullanmak sanırım benim için çok zor olur.	f	8	11	8	62	48	132		
	%	2,3	8,3	6,1	47	36,4	100	1,93	0,98
Bilgisayarda çalışırken sınırlı olurum.	f	4	8	13	76	31	132		
	%	3	6,1	9,8	57,6	23,5	100	2,07	0,92
Bilgisayar ile ilgili problemleri çözmek bana çekici gelmiyor.	f	9	34	26	53	10	132		
	%	6,8	25,8	19,7	40,2	7,6	100	2,84	1,10
Bilgisayar hakkında bir şeyler öğrenmek zaman kaybıdır.	f	7	7	8	70	40	132		
	%	5,3	5,3	6,1	53	30,3	100	2,02	1,02
Bilgisayara karşı saldırgan ve düşmanca duygular besliyorum.	f	3	7	5	59	58	132		
	%	2,3	5,3	3,8	44,7	43,9	100	1,77	0,92
Bilgisayar kursları almak için zahmete girmem.	f	4	16	25	66	21	132		
	%	3	12,1	18,9	50	25,9	100	2,36	0,99
Bilgisayarlar kendimi rahatsız etmeme neden oluyor.	f	5	10	14	73	30	132		
	%	3,8	7,6	10,6	55,3	22,7	100	2,14	0,98

Bilgisayarda geçirdiğim zamanların büyük bir bölümü kayıp sayılır.	f	5	9	16	72	30	132		
	%	3,8	6,8	12,1	54,5	22,7	100	2,14	0,97
Hayatımda hiçbir zaman bilgisayar kullanacağımı zannetmiyorum.	f	4	4	9	48	67	132		
	%	3	3	6,8	36,4	50,8	100	1,71	0,94
Bilgisayarla çalışmak konusunu düşündüğümde endişeleniyorum.	f	-	11	18	63	40	132		
	%	-	8,3	13,6	47,7	30,3	100	2,00	0,88
Bilgisayarlar beni huzursuz ediyor ve aklımı karıştırıyor.	f	-	10	16	64	42	132		
	%	-	7,6	12,1	48,5	31,8	100	1,95	0,86

Araştırmaya katılan Ortaokullarda görev yapan branş öğretmenlerin derslerinde bilgisayar teknolojisini kullananların sergiledikleri olumlu tutumlarına göre incelendiğinde elde edilen bulgular Tablo 18’de gösterilmiştir.

Tablo 18’de Ortaokullarda görev yapan branş öğretmenlerinin derslerin de bilgisayar kullanımına yönelik olumsuz tutum sergileyenlerin aritmetik ortalamaları incelendiğinde en yüksek düzeyde değerlendirme “Bilgisayar ile ilgili problemleri çözmek bana çekici gelmiyor.” maddesinde ($X=2,84$ $SS=1,10$) en az düzeyde değerlendirme “Hayatımda hiçbir zaman bilgisayar kullanacağımı zannetmiyorum.” maddesinde ($X=1,71$ $SS=0,94$) yer almıştır. En homojen değerlendirme “Bilgisayarlar beni huzursuz ediyor ve aklımı karıştırıyor.” ($SS:0,86$) maddesinde, en heterojen değerlendirme ise “Bilgisayar ile ilgili problemleri çözmek bana çekici gelmiyor.” ($SS:1,10$) maddesinde görülmektedir.

5.5 Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Bilişim Teknolojilerini Eğitim Ortamında Kullanımlarına İlişkin Görüşlerinin t-Testi ve One Way Anova Analizi

Araştırmanın birinci alt problemi “Ortaokul kurumlarında görev yapan branş öğretmenlerinin bilişim teknolojilerinin eğitim ortamında kullanımına ilişkin görüşleri nelerdir?” şeklinde ifade edilmiştir. Buna göre öğretmenlerin bilişim teknolojilerini eğitim ortamında kullanımına ilişkin görüşlerinin dağılımını göstermek üzere t-Testi ve One-Way Anova analizi yapılmıştır (Kolmogorov-Smirnov (Z)=1,549, P=0,016). Öğretmenlerin bilişim teknolojilerini eğitim ortamında kullanımlarının demografik verilere göre değişimini incelemek amacı ile aşağıdaki analizler yapılmıştır.

Tablo 19’da araştırmaya katılan öğretmenlerin bilişim teknolojilerini eğitim ortamında kullanımına ilişkin görüşlerinin cinsiyet değişkenine göre t-Testi sonuçları gösterilmektedir.

Tablo 19. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Bilişim Teknolojilerini Eğitim Ortamında Kullanımlarının Cinsiyet Değişkenine Göre t-Testi Sonuçları

Bilişim teknolojilerini eğitim ortamında kullanımı	N	$\bar{X}$	Ss	t-Testi		
				t	sd	p
Bayan	67	3,04	0,23	-3,291	130	0,001
Bay	65	3,22	0,39			

Tablo 19 incelendiğinde bayan öğretmenlerin bilişim teknolojilerini eğitim ortamında kullanımının yapılan analiz sonuçlarına göre ortalaması 3,04, standart sapması 0,23; erkek öğretmenlerin bilişim teknolojilerini eğitim ortamında kullanımının yapılan analiz sonuçlarına göre ortalaması 3,22, standart sapması 0,39 olduğu görülmektedir. Bayan öğretmenlerin bilişim teknolojilerini eğitim ortamında kullanımı($\bar{X}=3,04$), erkek öğretmenlerin bilişim teknolojilerini eğitim ortamında kullanımından($\bar{X}=3,22$) daha düşüktür. Cinsiyet değişkeni ile öğretmenlerin bilişim teknolojilerini eğitim ortamında kullanımları arasında anlamlı bir fark oluşmaktadır ($p<0.05$).

Tablo 20’de araştırmaya katılan օğretmenlerin mesleki hizmet yılına göre bilişim teknolojilerini eğitim ortamında kullanımına ilişkin ortalama ve standart sapma analiz sonuçları gօsterilmektedir.

Tablo 20. Araştırmaya Katılan օğretmenlerin Mesleki Hizmet Yılına Gօre Bilişim Teknolojilerini Eğitim Ortamında Kullanımlarına İlişkin Ortalama ve Standart Sapma Analiz Sonuçları

Bilişim teknolojilerini eğitim ortamında kullanımı	N	$\bar{X}$	Ss
1-5 yıl	15	3,08	0,24
6-10 yıl	22	3,06	0,20
11-15 yıl	30	3,04	0,21
16-20 yıl	22	3,11	0,26
21 ve օstօ yıl	43	3,26	0,45
Toplam	132	3,13	0,33

Tablo 20 incelendiğinde hizmet sօresi 1-5 yıl olan օğretmenlerin ortalaması 3,08, standart sapması 0,24; hizmet sօresi 6-10 yıl olan օğretmenlerin ortalaması 3,06 standart sapması 0,20; hizmet sօresi 11-15 yıl olan օğretmenlerin ortalaması 3,04, standart sapması 0,21; hizmet sօresi 16-20 yıl olan օğretmenlerin ortalaması 3,11, standart sapması 0,26; hizmet sօresi 21 ve օstօ yıl olan օğretmenlerin ortalaması 3,26, standart sapması 0,45 olduğu gօrօlmektedir.

Puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı One- Way Anova Testi ile belirlenmiştir.

Öğretmenlerin bilişim teknolojilerini eğitim ortamında kullanımının, öğretmenlerin hizmet yılına göre One-Way Anova analizi sonuçları Tablo 21’de verilmiştir.

Tablo 21. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Mesleki Hizmet Yılına Göre Bilişim Teknolojilerini Eğitim Ortamında Kullanımlarına İlişkin One Way Anova Analiz Sonuçları

	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	1,195	4	0,299	2,883	0,025
Gruplar içi	13,165	127	0,104		
Toplam	14,360	131			

Tablo 21’deki sonuçlara göre, öğretmenlerin bilişim teknolojilerini eğitim ortamında kullanma durumlarının toplam puanları ile öğretmenlerin mesleklerindeki hizmet yılı arasında anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir [$F(4-127)=2,883$ $p=0,025$].

Tablo 22’de araştırmaya katılan öğretmenlerin branşlarına göre bilişim teknolojilerini eğitim ortamında kullanımına ilişkin ortalama ve standart sapma analiz sonuçları gösterilmektedir.

Tablo 22. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Branşlarına Göre Bilişim Teknolojilerini Eğitim Ortamında Kullanımlarına İlişkin Ortalama ve Standart Sapma Analiz Sonuçları

Bilişim teknolojilerini eğitim ortamında kullanımı	N	$\bar{X}$	Ss
Türkçe	31	3,09	0,22
Matematik	30	3,24	0,34
Fen ve Teknolojileri	24	3,23	0,52
İngilizce	16	3,05	0,20
Müzik	5	3,07	0,21
Sosyal Bilgiler	12	3,03	0,19
Din Kült. ve Ahlak Bil.	4	3,01	0,10
Diğer	10	3,02	0,24
Toplam	132	3,13	0,33

Tablo 22 incelendiğinde branşları Türkçe olan öğretmenlerin ortalaması 3,09, standart sapması 0,22; branşları Matematik olan öğretmenlerin ortalaması 3,24, standart sapması 0,34; branşları Fen ve Teknoloji olan öğretmenlerin ortalaması 3,23, standart sapması 0,52; branşları İngilizce olan öğretmenlerin ortalaması 3,05, standart sapması 0,20; branşları Müzik olan öğretmenlerin ortalaması 3,07, standart sapması 0,21; branşları Sosyal Bilgiler olan öğretmenlerin ortalaması 3,03, standart sapması 0,19; branşları Din Kült. Ve Ahlak Bil. olan öğretmenlerin ortalaması 3,01, standart sapması 0,10; diğer branşlardaki öğretmenlerin ortalaması 3,02, standart sapması 0,24 olduğu görölmektedir. Puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı One- Way Anova Testi ile belirlenmiştir.

Öğretmenlerin bilişim teknolojilerini eğitim ortamında kullanımlarının, öğretmenlerin branşlarına göre One-Way Anova analizi sonuçları Tablo 23’de verilmiştir.

Tablo 23. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Branşlarına Göre Bilişim Teknolojilerini Eğitim Ortamında Kullanımlarına İlişkin One Way Anova Analiz Sonuçları

	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	1,084	7	0,155	1,446	0,193
Gruplar içi	13,276	124	0,107		
Toplam	14,360	131			

Tablo 23’deki sonuçlara göre, öğretmenlerin bilişim teknolojilerini eğitim ortamında kullanma sıklıklarının toplam puanları ile öğretmenlerin branşları arasında anlamlı bir farkın olmadığı görülmektedir [$F(7-124)=1,446$ $p=0,193$].

Tablo 24’de araştırmaya katılan öğretmenlerin yaşlarına göre bilişim teknolojilerini eğitim ortamında kullanımlarına ilişkin ortalama ve standart sapma analiz sonuçları gösterilmektedir.

Tablo 24. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Yaşlarına Göre Bilişim Teknolojilerini Eğitim Ortamında Kullanımlarına İlişkin Ortalama ve Standart Sapma Analiz Sonuçları

Bilişim teknolojilerini eğitim ortamında kullanımı	N	$\bar{X}$	Ss
20-30 yaş	22	3,09	0,25
31-40 yaş	46	3,04	0,20
41-50 yaş	32	3,18	0,48
51 ve üstü yaş	32	3,25	0,30
Toplam	132	3,13	0,33

Tablo 24 incelendiğinde 20-30 yaş olan öğretmenlerin ortalaması 3,09, standart sapması 0,25; 31-40 yaş olan öğretmenlerin ortalaması 3,04 standart sapması 0,20; 41-50 yaş olan öğretmenlerin ortalaması 3,18, standart sapması 0,48; 51 ve üstü yaş olan öğretmenlerin ortalaması 3,25, standart sapması 0,30 olduğu görülmektedir.

Puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı One- Way Anova Testi ile belirlenmiştir.

Öğretmenlerin bilişim teknolojilerini eğitim ortamında kullanımlarının, öğretmenlerin yaşlarına göre One-Way Anova analiz sonuçları Tablo 25’de verilmiştir.

Tablo 25. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Yaşlarına Göre Bilişim Teknolojilerini Eğitim Ortamında Kullanımlarına İlişkin One Way Anova Analiz Sonuçları

	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	0,995	3	0,332	3,175	0,026
Gruplar içi	13,366	128	0,104		
Toplam	14,360	131			

Tablo 25’deki sonuçlara göre, öğretmenlerin bilişim teknolojilerini eğitim ortamında kullanımının toplam puanları ile öğretmenlerin yaşları arasında anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir [$F(3-128)=3,175$ $p=0,026$].

5.6 Araştırmaya Katılan Ortaokullarda Görevli Öğretmenlerin Bilişim Teknolojileri Yazılımlarını Kullanma Durumlarına İlişkin Görüşlerine Ait t-Testi ve One Way Anova Analizi

Araştırmanın ikinci alt problemi “Ortaokul kurumlarında görev yapan branş öğretmenlerinin bilişim teknolojilerinin yazılımlarını kullanma durumlarına ilişkin görüşleri nelerdir?” şeklinde ifade edilmiştir. Buna göre öğretmenlerin bilişim teknolojileri yazılımlarını kullanma durumlarına ilişkin görüşlerinin dağılımını göstermek üzere t-Testi ve One-Way Anova analizi yapılmıştır (Kolmogorov-Smirnov (Z)=0,838 P=0,484). Öğretmenlerin bilişim teknolojileri yazılımlarını kullanma durumlarının demografik verilere göre değişimini incelemek amacı ile aşağıdaki analizler yapılmıştır.

Tablo 26’da araştırmaya katılan öğretmenlerin bilişim teknolojileri yazılımlarını kullanma durumlarına ilişkin görüşlerinin cinsiyet değişkenine göre t-Testi sonuçları gösterilmektedir.

Tablo 26. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Bilişim Teknolojileri Yazılımlarını Kullanma Durumlarına İlişkin Görüşlerinin Cinsiyet Değişkenine Göre t-Testi Sonuçları

Bilişim teknolojileri yazılımları kullanımı	N	$\bar{X}$	Ss	t-Testi		
				t	sd	p
Bayan	67	3,61	0,60	1,11	130	0,269
Bay	65	3,46	0,97			

Tablo 26 incelendiğinde bayan öğretmenlerin bilişim teknolojileri yazılımlarını kullanma durumlarına göre ortalaması 3,61, standart sapması 0,60; erkek öğretmenlerin bilişim teknolojileri yazılımlarını kullanma durumlarına göre ortalaması 3,46, standart sapması 0,97 olduğu görülmektedir. Bayan öğretmenlerin bilişim teknolojilerini eğitim ortamında kullanımı ($\bar{X}=3,61$), erkek öğretmenlerin bilişim teknolojileri yazılımlarını kullanımından ($\bar{X}=3,46$) daha yüksek olduğu görülmektedir. Buna rağmen yapılan analizlerde cinsiyet değişkeni ile öğretmenlerin bilişim teknolojileri yazılımlarını kullanma durumları arasında anlamlı bir fark oluşmamaktadır ($p>0.05$).

Tablo 27’de araştırmaya katılan öğretmenlerin mesleki hizmet yılına göre bilişim teknolojileri yazılımlarını kullanımlarına ilişkin ortalama ve standart sapma analiz sonuçları gösterilmektedir.

Tablo 27. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Mesleki Hizmet Yılına Göre Bilişim Teknolojileri Yazılımlarını Kullanımlarına İlişkin Ortalama ve Standart Sapma Analiz Sonuçları

Bilişim teknolojileri yazılımları kullanımı	N	$\bar{X}$	Ss
1-5 yıl	15	4,14	0,41
6-10 yıl	22	3,89	0,77
11-15 yıl	30	3,67	0,71
16-20 yıl	22	3,40	0,84
21 ve üstü yıl	43	3,13	0,75
Toplam	132	3,54	0,80

Tablo 27 incelendiğinde hizmet süresi 1-5 yıl olan öğretmenlerin ortalaması 4,14, standart sapması 0,41; hizmet süresi 6-10 yıl olan öğretmenlerin ortalaması 3,89, standart sapması 0,77; hizmet süresi 11-15 yıl olan öğretmenlerin ortalaması 3,67, standart sapması 0,71; hizmet süresi 16-20 yıl olan öğretmenlerin ortalaması 3,40, standart sapması 0,84; hizmet süresi 21 ve üstü yıl olan öğretmenlerin ortalaması 3,13, standart sapması 0,75 olduğu görölmektedir.

Puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı One- Way Anova Testi ile belirlenmiştir.

Öğretmenlerin bilişim teknolojileri yazılımlarının kullanımlarının, öğretmenlerin hizmet yıllarına göre One-Way Anova analizi sonuçları Tablo 28’de verilmiştir.

Tablo 28. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Mesleki Hizmet Yılına Göre Bilişim Teknolojileri Yazılımlarını Kullanımlarına İlişkin One Way Anova Analiz Sonuçları

	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	16,497	4	4,124	7,570	0,000
Gruplar içi	69,191	127	0,545		
Toplam	85,688	131			

Tablo 28’deki sonuçlara göre, öğretmenlerin bilişim teknolojileri yazılımlarını kullanma sıklıklarının toplam puanları ile öğretmenlerin mesleğindeki hizmet yılı arasında anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir [$F(4-124)=7,570p=0,000$].

Tablo 29’da araştırmaya katılan öğretmenlerin branşlarına göre bilişim teknolojileri yazılımlarını kullanımlarına ilişkin ortalama ve standart sapma analiz sonuçları gösterilmektedir.

Tablo 29. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Branşlarına Göre Bilişim Teknolojileri Yazılımlarını Kullanımlarına İlişkin Ortalama ve Standart Sapma Analiz Sonuçları

Bilişim teknolojileri yazılımları kullanımı	N	$\bar{X}$	Ss
Türkçe	31	3,64	0,71
Matematik	30	3,25	0,88
Fen ve Teknolojileri	24	3,45	0,88
İngilizce	16	3,73	0,59
Müzik	5	3,84	1,05
Sosyal Bilgiler	12	3,84	0,64
Din Kült. ve Ahlak Bil.	4	3,28	0,65
Diğer	10	3,58	0,97
Toplam	132	3,54	0,80

Tablo 29 incelendiğinde branşları Türkçe olan öğretmenlerin ortalaması 3,64, standart sapması 0,71; branşları Matematik olan öğretmenlerin ortalaması 3,25, standart sapması 0,88; branşları Fen ve Teknoloji olan öğretmenlerin ortalaması 3,45, standart sapması 0,88; branşları İngilizce olan öğretmenlerin ortalaması 3,73, standart sapması 0,59; branşları Müzik olan öğretmenlerin ortalaması 3,84, standart sapması 1,05; branşları Sosyal Bilgiler olan öğretmenlerin ortalaması 3,84, standart sapması 0,64; branşları Din Kült. Ve Ahlak Bil. olan öğretmenlerin ortalaması 3,28, standart sapması 0,65; diğer branşlardaki öğretmenlerin ortalaması 3,58, standart sapması 0,97 olduğu görülmektedir. Puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı One- Way Anova Testi ile belirlenmiştir.

Öğretmenlerin bilişim teknolojileri yazılımlarının kullanımlarının, öğretmenlerin branşlarına göre One-Way Anova analizi sonuçları Tablo 30'da verilmiştir.

Tablo 30. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Branşlarına Göre Bilişim Teknolojileri Yazılımlarını Kullanımlarına İlişkin One Way Anova Analiz Sonuçları

	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	5,417	7	0,774	1,195	0,310
Gruplar içi	80,271	124	0,647		
Toplam	85,688	131			

Tablo 30'daki sonuçlara göre, öğretmenlerin bilişim teknolojileri yazılımları kullanımlarının toplam puanları ile öğretmenlerin branşları arasında anlamlı bir farkın olmadığı görülmektedir [$F(7-124)=1,195$ $p=0,310$].

Tablo 31’de araştırmaya katılan öğretmenlerin yaşlarına göre bilişim teknolojileri yazılımlarını kullanımlarına ilişkin ortalama ve standart sapma analiz sonuçları gösterilmektedir.

Tablo 31. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Yaşlarına Göre Bilişim Teknolojileri Yazılımlarını Kullanımlarına İlişkin Ortalama ve Standart Sapma Analiz Sonuçları

Bilişim teknolojileri yazılımları kullanımı	N	$\bar{X}$	Ss
20-30 yaş	22	4,04	0,65
31-40 yaş	46	3,81	0,66
41-50 yaş	32	3,37	0,72
51 ve üstü yaş	32	2,98	0,81
Toplam	132	3,54	0,80

Tablo 31 incelendiğinde 20-30 yaş olan öğretmenlerin ortalaması 4,04, standart sapması 0,65; 31-40 yaş olan öğretmenlerin ortalaması 3,81, standart sapması 0,66; 41-50 yaş olan öğretmenlerin ortalaması 3,37, standart sapması 0,72; 51 ve üstü yaş olan öğretmenlerin ortalaması 2,98, standart sapması 0,81 olduğu görülmektedir.

Puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı One- Way Anova Testi ile belirlenmiştir.

Öğretmenlerin bilişim teknolojileri yazılımlarının kullanımlarının, öğretmenlerin yaşlarına göre One-Way Anova analizi sonuçları Tablo 32’de verilmiştir.

Tablo 32. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Yaşlarına Göre Bilişim Teknolojileri Yazılımlarını Kullanımlarına İlişkin One Way Anova Analiz Sonuçları

	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	19,845	3	6,615	12,860	0,000
Gruplar içi	65,843	128	0,514		
Toplam	85,688	131			

Tablo 32’deki sonuçlara göre, öğretmenlerin bilişim teknolojileri yazılımları kullanımlarının toplam puanları ile öğretmenlerin yaşları arasında anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir [$F(3-128)=12,860$ $p=0,000$].

5.7 Araştırmaya Katılan Ortaokullarda Görevli Branş Öğretmenlerinin Bilgisayar Teknolojisini Kullanma Tutumlarına Yönelik Görüşlerinin t-Testi ve ANOVA Analizi

Araştırmanın üçüncü alt problemi “Ortaokul kurumlarında görev yapan branş öğretmenlerinin bilgisayar teknolojilerini kullanma tutumları nelerdir?” şeklinde ifade edilmektedir. Buna göre öğretmenlerin bilgisayar teknolojisini kullanma tutumlarına ilişkin görüşlerinin dağılımını göstermek üzere t-Testi ve One-Way Anova analizi yapılmıştır (Kolmogorov-Smirnov (Z)=1,019, P=0,250). Öğretmenlerin bilgisayar teknolojisini kullanma tutumlarının demografik verilere göre değişimini incelemek amacı ile aşağıdaki analizler yapılmıştır.

Tablo 33’de araştırmaya katılan öğretmenlerin bilgisayar teknolojisini kullanma tutumlarına ilişkin görüşlerinin cinsiyet değişkenine göre t-Testi sonuçları gösterilmektedir.

Tablo 33. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Bilgisayar Teknolojisini Kullanma Tutumlarının Cinsiyet Değişkenine Göre t-Testi Sonuçları

Bilgisayar teknolojisini kullanma tutumları	t-Testi					
	N	$\bar{X}$	Ss	t	sd	p
Bayan	67	2,87	0,28	-2,198	130	0,030
Bay	65	2,97	0,23			

Tablo 33 incelendiğinde bayan öğretmenlerin bilgisayar teknolojisini kullanma tutumları göre ortalaması 2,87, standart sapması 0,28; erkek öğretmenlerin bilgisayar teknolojisini kullanma tutumlarına göre ortalaması 2,97, standart sapması 0,23 olduğu görülmektedir. Bayan öğretmenlerin bilgisayar teknolojisini kullanma tutumları ($\bar{X}=2,87$), erkek öğretmenlerin bilgisayar teknolojisini kullanma tutumları ($\bar{X}=2,97$) daha düşük olduğu görülmektedir. Yapılan analizlere göre de cinsiyet değişkeni ile öğretmenlerin bilgisayar teknolojisini kullanma tutumları arasında anlamlı bir fark oluşmaktadır ($p<0.05$).

Tablo 34’de araştırmaya katılan օğretmenlerin mesleki hizmet yıllarına göre bilgisayar teknolojisini kullanma tutumlarına ilişkin ortalama ve standart sapma analiz sonuçları gösterilmektedir.

Tablo 34. Araştırmaya Katılan օğretmenlerin Mesleki Hizmet Yılına Göre Bilgisayar Teknolojisini Kullanma Tutumlarına İlişkin Ortalama ve Standart Sapma Analiz Sonuçları

Bilgisayar teknolojisini kullanma tutumları	N	$\bar{X}$	Ss
1-5 yıl	15	2,91	0,33
6-10 yıl	22	2,85	0,24
11-15 yıl	30	2,93	0,23
16-20 yıl	22	2,95	0,31
21 ve üstü yıl	43	2,93	0,24
Toplam	132	2,92	0,26

Tablo 34 incelendiğinde hizmet süresi 1-5 yıl olan օğretmenlerin ortalaması 2,91, standart sapması 0,33; hizmet süresi 6-10 yıl olan օğretmenlerin ortalaması 2,85 standart sapması 0,24; hizmet süresi 11-15 yıl olan օğretmenlerin ortalaması 2,93, standart sapması 0,23; hizmet süresi 16-20 yıl olan օğretmenlerin ortalaması 2,95, standart sapması 0,31; hizmet süresi 21 ve üstü yıl olan օğretmenlerin ortalaması 2,93, standart sapması 0,24 olduğu görülmektedir.

Puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı One- Way Anova Testi ile belirlenmiştir.

Öğretmenlerin bilgisayar teknolojisini kullanma tutumlarının, öğretmenlerin hizmet yıllarına göre One-Way Anova analizi sonuçları Tablo 35’de verilmiştir.

Tablo 35. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Mesleki Hizmet Yılına Göre Bilgisayar Teknolojisini Kullanma Tutumlarına İlişkin One Way Anova Analiz Sonuçları

	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	0126	4	0,032	0,450	0,772
Gruplar içi	8,899	127	0,070		
Toplam	9,025	131			

Tablo 35’deki sonuçlara göre, öğretmenlerin bilgisayar teknolojisini kullanma tutumlarının toplam puanları ile öğretmenlerin mesleğindeki hizmet yılları arasında anlamlı bir farkın olmadığı görülmektedir [$F(4-127)=0,450$ $p=0,772$].

Tablo 36’da araştırmaya katılan öğretmenlerin branşlarına göre bilgisayar teknolojisini kullanma tutumlarına ilişkin ortalama ve standart sapma analiz sonuçları gösterilmektedir.

Tablo 36. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Branşlarına Göre Bilgisayar Teknolojisini Kullanma Tutumlarına İlişkin Ortalama ve Standart Sapma Analiz Sonuçları

Bilgisayar teknolojisini kullanma tutumları	N	$\bar{X}$	Ss
Türkçe	31	2,88	0,31
Matematik	30	2,95	0,28
Fen ve Teknolojileri	24	2,93	0,18
İngilizce	16	2,96	0,32
Müzik	5	2,95	0,19
Sosyal Bilgiler	12	2,92	0,17
Din Kült. ve Ahlak Bil.	4	2,89	0,15
Diğer	10	2,85	0,24
Toplam	132	2,92	0,26

Tablo 36 incelendiğinde branşları Türkçe olan öğretmenlerin ortalaması 2,88, standart sapması 0,31; branşları Matematik olan öğretmenlerin ortalaması 2,95, standart sapması 0,28; branşları Fen ve Teknoloji olan öğretmenlerin ortalaması 2,93, standart sapması 0,18; branşları İngilizce olan öğretmenlerin ortalaması 2,96, standart sapması 0,32; branşları Müzik olan öğretmenlerin ortalaması 2,95, standart sapması 0,19; branşları Sosyal Bilgiler olan öğretmenlerin ortalaması 2,92, standart sapması 0,17; branşları Din Kült. Ve Ahlak Bil. olan öğretmenlerin ortalaması 2,85, standart sapması 0,24; diğer branşlardaki öğretmenlerin ortalaması 2,92, standart sapması 0,26 olduğu görülmektedir. Puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı One- Way Anova Testi ile belirlenmiştir.

Öğretmenlerin bilgisayar teknolojisini kullanma tutumlarının, öğretmenlerin branşlarına göre One-Way Anova analizi sonuçları Tablo 37’de verilmiştir.

Tablo 37. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Branşlarına Göre Bilgisayar Teknolojisini Kullanma Tutumlarına İlişkin One Way Anova Analiz Sonuçları

	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	0,177	7	0,025	0,354	0,927
Gruplar içi	8,849	124	0,71		
Toplam	9,025	131			

Tablo 37’deki sonuçlara göre, öğretmenlerin bilgisayar teknolojisini kullanma tutumlarının toplam puanları ile öğretmenlerin branşları arasında anlamlı bir farkın olmadığı görülmektedir [$F(7-124)=0,354$ $p=0,927$].

Tablo 38’de araştırmaya katılan öğretmenlerin yaşlarına göre bilgisayar teknolojisini kullanma tutumlarına ilişkin ortalama ve standart sapma analiz sonuçları gösterilmektedir.

Tablo 38. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Yaşlarına Göre Bilgisayar Teknolojisini Kullanma Tutumlarına İlişkin Ortalama ve Standart Sapma Analiz Sonuçları

Bilgisayar teknolojisini kullanma tutumları	N	$\bar{X}$	Ss
20-30 yaş	22	2,90	0,31
31-40 yaş	46	2,92	0,27
41-50 yaş	32	2,90	0,22
51 ve üstü yaş	32	2,96	0,24
Toplam	132	2,92	0,26

Tablo 38 incelendiğinde 20-30 yaş olan öğretmenlerin ortalaması 2,90, standart sapması 0,31; 31-40 yaş olan öğretmenlerin ortalaması 2,92, standart sapması 0,27; 41-50 yaş olan öğretmenlerin ortalaması 2,90, standart sapması 0,22; 51 ve üstü yaş olan öğretmenlerin ortalaması 2,96, standart sapması 0,24 olduğu görülmektedir.

Puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı One- Way Anova Testi ile belirlenmiştir.

Öğretmenlerin bilgisayar teknolojisini kullanma tutumlarının, öğretmenlerin yaşlarına göre One-Way Anova analizi sonuçları Tablo 39’da verilmiştir.

Tablo 39. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Yaşlarına Göre Bilgisayar Teknolojisini Kullanma Tutumlarına İlişkin One Way Anova Analiz Sonuçları

	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	0,063	3	0,021	0,302	0,824
Gruplar içi	8,962	128	0,070		
Toplam	9,025	131			

Tablo 39’deki sonuçlara göre, öğretmenlerin bilgisayar teknolojisini kullanma tutumlarının toplam puanları ile öğretmenlerin yaşları arasında anlamlı bir farkın olmadığı görülmektedir [$F(3-128)=0,302$ $p=0,824$].

BÖLÜM VI

6. SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

Yapılan çalışmada Ortaokullarda görev yapan branş öğretmenlerinin bilişim teknolojileri araçlarına karşı olumlu bir tutum sergiledikleri gözlenmiştir. Bilişim teknolojileri araçlarının eğitim ortamında kullanılması sayesinde öğrencilerin ilgi ve dikkatlerinin arttığı ve öğrenmede kalıcılığın daha fazla olduğu gözlenmiştir. Aynı zamanda öğrenmenin kolaylaştığı, öğrencileri yaratıcılığa sevk ettiği ve farklı bakış açıları kazandırdığı vurgulanmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin, bilişim teknolojileri kullanma becerilerinin artması ile bu araçlar üzerinde tutumları pozitif yönde gelişmektedir.

Bilişim teknolojileri araçlarının eğitimde kullanılmasının avantajlarından en önemlisi olarak öğrenci üzerinde derse olan motivasyonunu arttırdığını söyleyebiliriz. Aynı zamanda sınıf ortamında gerçekleştiremeyeceğimiz olayları bilgisayar ortamında kolaylıkla yapabiliyor olmamız diğer avantajlar arasında söylenebilmektedir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin bilgisayarda genellikle Kelime İşlemci programını ve İnterneti kullandıkları gözlenmiştir. Aynı zamanda Excel, Powerpoint, işletim sistemleri ve eğitim yazılımlarını da araştırmaya katılan öğretmenlerin yeterli düzeyde kullanabildikleri tespit edilmiştir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin birçoğu bilgisayarın terim ve kavramlarına hâkim olduğunu söylemektedir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin bilgisayar programlarını kullanma sıklıkları ile tutumları arsında paralellik gösterdiği görülmektedir. Bilgisayar yazılımlarını aktif bir şekilde kullanan öğretmenler bilgisayardan korkmamakta ve eğitim ortamında da kullanmaktan çekinmemektedir. Aynı zamanda bilgisayar kullanımını eğitim ortamında taşıyabilmek için daha etkili yollar araştırdıkları tespit edilmiştir.

Araştırmaya Katılan Ortaokul Kurumlarında Görev Yapan Branş Öğretmenlerin Demografik Bilgilerine Ait Bulgular

1. Bu çalışmada, Ortaokullar da görevli öğretmenlerinin cinsiyet dağılımlarına baktığımızda 132 öğretmenden 65'inin erkek, 67'sinin kadın olduğu görülmektedir.
2. Bu çalışmada, öğretmenlerin yaşlarına göre dağılımını incelediğimizde genç öğretmenlerin bilişim teknolojilerine olan ilgisinin daha fazla olduğu tespit edilmiştir.
3. Bu çalışmada, öğretmenlerin bilişim teknolojilerini kullananların çoğunun eğitim fakültesi mezunu olan öğretmenlerden olduğu tespit edilmiştir.
4. Araştırmaya katılan öğretmenlerin, öğretmenlikte geçen süreleri incelendiğinde en çok 21 yıl ve üstü hizmet süresi olan öğretmenlerin olduğu tespit edilmiştir.
5. Bu çalışmada, öğretmenlerin branşlarına baktığımızda Matematik ve Türkçe branşlarında olanların bilişim teknolojileri araçlarını derslerinde daha fazla uyguladıkları tespit edilmiştir.

Araştırmaya Katılan Ortaokul Kurumlarında Görev Yapan Branş Öğretmenlerinin Bilgisayar ve İnternet Kullanım Yerine Ait Sonuç ve Tartışma

Araştırmanın sonuçlarına göre öğretmenlerin %83'ünün evinde bilgisayar teknolojisi bulunduğu ve %60'ında internet bağlantısının olduğu tespit edilmiştir. Yapmış olduğumuz araştırma sonuçlarına göre de araştırmaya katılan 132 öğretmenden bilgisayarı kullanma yerine göre dağılımı incelendiğinde, hem evde hem de okulda kullanma (96 Kişi) sayıları yüksek çıkmıştır. Aynı zamanda yapılan araştırmada öğretmenlerin internete bağlanma yerleri araştırıldığında, hem evde hem okulda bağlandıkları (86 Kişi) görülmektedir. Öğretmenlerin bilgisayarı ve interneti hem evlerinde hem de işyeri olan okullarında kullanma oranlarının yüksek olduğu tespit edilmiştir. Haşlaman ve Usluel'in (2003) "*Öğretmenlerin Bilgisayar Kullanımına Karşılaştırmalı Bir Yaklaşım: Varolan ve Tercih Ettikleri Bilgisayar Kullanma Durumları*" adlı çalışmasında öğretmenlerin evlerinde bilgisayar ve internet bağlantısının bulunma durumuna göre bir araştırma yapmıştır. Bahar, Uludağ ve Kaplan (2009) "*İlköğretim Öğretmenlerinin Bilgisayar ve İnternet Tutumlarının İncelenmesi*"

adlı yapmış oldukları araştırmada 207 öğretmenin 154'ünün evinde bilgisayar olduğunu ve 53'ünün evinde bilgisayar olmadığını tespit etmişlerdir. 125 öğretmenin internet bağlantısının bulunduğu, 80'inin ise evinde internet bağlantısının bulunmadığı tespit edilmiştir. Bu tez çalışmasının bulgularına göre öğretmenlerin bilgisayar kullanma ve internete bağlanma durumları Haşlaman ve Usluel'in (2003) ve Bahar, Uludağ ve Kaplan'ın (2009) yapmış oldukları çalışmadan daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Araştırmaya Katılan Ortaokul Kurumlarında Görev Yapan Branş Öğretmenlerin Bilişim Teknolojilerini Eğitim Ortamında Kullanımlarına İlişkin Görüşlerine Ait Sonuç ve Tartışma

Yapılan çalışmanın birinci alt problemi “Ortaokul kurumlarında görev yapan branş öğretmenlerinin bilişim teknolojilerinin eğitim ortamında kullanımına ilişkin görüşleri nelerdir?” sorusudur. Bu alt probleme yönelik olarak frekans, standart sapma, ortalama, t-Testi ve One-Way Anova analizleri uygulanmıştır.

Yapılan çalışmada öğretmenlerin geneli eğitimde bilgisayarı severek ve isteyerek kullandıklarını belirtmiş ve bilgisayarın eğitimde etkili kullanacağı görüşü ortaya çıkmıştır. Yapılan çalışmada öğretmen grubunun vermiş olduğu yanıtlara bakıldığında, derslerini bilgisayar teknolojisi ile birlikte işlemesiyle öğrenci üzerinde öğrenmenin daha iyi geliştiği bildirilmiştir. Ayrıca okulların alt yapısının bilgisayar ve internet kullanımına uygun yapılmadığı tespit edilmiştir. Araştırmaya katılan öğretmenlere göre, eğitim ve öğretimde verimliliğin artırılması için teknolojiden yararlanılması şarttır. Genel olarak araştırma bulgularına bakıldığında bilgisayarın öğrenme ortamında kullanımının hem öğretmen hem de öğrenci açısından etkili bir öğrenme gerçekleştirdiği tespit edilmiştir.

Aşıkoğlu (1996) “*İnsan Kaynaklarını Verimliliğe Yönlendirme Aracı Olarak Motivasyon*” isimli çalışmada teknoloji kullanarak işlenen derslerde öğrencinin derse olan motivasyonunun arttığı ve yaratıcılıklarının geliştiği vurgulanmıştır. Seferoğlu (2008) “*İlköğretim Okullarında Teknoloji Kullanımı: Yaşanan Sorunlar, Gözlemler Ve Çözüm Önerileri*” adlı çalışmasında da okullarda kullanılan teknolojik araç ve

gereçlerin öğretmen ve öğrencilere ne gibi sorunlar yaşattığını incelemiştir. Yapılan çalışma ile bu açıdan paralellik göstermektedir.

Bu çalışmada t-Testi verilerine göre erkek öğretmenler bayan öğretmenlere göre bilişim teknolojilerini eğitim ortamında daha çok kullanmaktadır. Yapılan çalışmada öğretmenlerin bilişim teknolojilerini eğitim ortamında kullanma durumları ile hizmet yılı ve yaşlarına göre yapılan One-Way Anova analizinde anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin bilişim teknolojilerini eğitim ortamında kullanma durumları ile branşına göre yapılan one- way Anova analizinde anlamlı bir farkın olmadığı görülmektedir.

Araştırmaya katılan öğretmenlere göre, eğitim ortamında bilgisayar kullanımı ile öğrenmede kalıcılığın arttığı ve öğrencilerin yaratıcılıklarının geliştiği tespit edilmiştir. Rivest (1991) "*Verimliliğin Ölçülmesi ve Verimlilik Aracı Olarak Kullanılması*" ve Prokopenko (2003) "*Verimlilik Yönetimi Uygulamalı El Kitabı*" adlı çalışmalarında verimliliğin artırılması için teknolojiden yararlanılması gerektiği sonucuna varmışlardır. Yapılan çalışma daha önceden yapılmış olan çalışmalar ile benzerlik taşımaktadır. Özden (2005) "*Türk Ve İngiliz Öğretim Programlarının Bilgisayar Ve İnternet Okur Yazarlığı Açısından Karşılaştırılması*" adlı çalışmada öğretim programlarını öğrencilere aktarırken bilgisayar teknolojilerinden yararlanmak gerektiğinden bahsetmiştir. Yılmaz (2005) "*Eğitim Yönetiminde Bilgisayarlardan Faydalanmanın Avantajları ve Dezavantajları*" adlı çalışması ile yapılan araştırmanın bulgularına bakıldığında benzerlik gözlenmektedir.

Araştırmaya Katılan Ortaokul Kurumlarında Görev Yapan Branş Öğretmenlerin Bilişim Teknolojileri Yazılımlarını Kullanma Durumlarına İlişkin Görüşlerine Ait Sonuç ve Tartışma

Yapılan çalışmanın ikinci alt problemi “Ortaokul kurumlarında görev yapan branş öğretmenlerinin bilişim teknolojilerinin yazılımlarını kullanma durumlarına ilişkin görüşleri nelerdir?” sorusudur. Bu alt probleme yönelik olarak frekans, standart sapma, ortalama, t-Testi ve One-Way Anova analizleri uygulanmıştır.

Yapılan çalışmada, araştırmaya katılan branş öğretmenlerinin kelime işlemci programını kullanmada yeterli oldukları tespit edilmiştir. Kelime işlemci programında, dosya açma veya oluşturma becerilerini kazandıkları görülmektedir. Kes, kopyala, yapıştır gibi basit komutları kullandıkları tespit edilmiştir. Aynı zamanda karakterleri koyu, italik, altı çizgili, rengini değiştirme gibi basit formatlama işlemleri yapabildikleri belirlenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre branş öğretmenlerinin Excel hesaplama programının kullanımında yetersiz oldukları tespit edilmiş. Katılımcılar en çok tablo işlemci dosyasını veri tabanı ile birleştirmede ve programdaki formülleri kullanmada yetersiz olduklarını ifade etmişlerdir. Yapılan çalışmaya göre, araştırmaya katılan branş öğretmenlerinin Powerpoint programının kullanımında kendilerini yeterli gördükleri tespit edilmiştir.

Araştırmada branş öğretmenlerinin bilgisayar işletim sistemlerini kullanma durumları da tespit edilmiştir. Araştırma sonucuna göre, bir işletim sistemini öğretmenlerin genelinin etkin bir şekilde kullandıkları, birden fazla işletim sistemini genellikle etkin kullanamadıkları belirlenmiştir. Öğretmenlerin işletim sisteminde kısa tuşları kullanmada zorluk çektikleri tespit edilmiştir. Sonuç olarak araştırmaya katılan öğretmenlerin işletim sistemlerini etkin kullanmada orta düzeyde yeterli oldukları görülmüştür.

Araştırma sonucunda öğretmenlerin öğrenme ortamında video, oyunlar, simülasyonlar gibi birçok yazılımı kullanabildikleri belirlenmiştir. Aynı zamanda öğretim ortamında soru sorulduktan sonra dönüt almamızı sağlayan yazılımları da kullanmada araştırmaya katılan öğretmenlerin yeterli oldukları tespit edilmiştir. Öğretmenlerin interneti kullanmada da etkin oldukları görülmüştür. Öğretmenler interneti kullanarak bilgi kaynaklarına ulaşmak, planlama ve ders planı hazırlamak gibi birçok işlemi kolaylıkla yapabildiklerini ifade etmişlerdir. Bu çalışmada t-Testi verilerine göre erkek öğretmenlerin bayan öğretmenlere göre bilişim teknolojileri yazılımlarını daha etkin kullandıkları tespit edilmiştir. Yapılan çalışmada erkek ve bayan öğretmenlerin bilişim teknolojilerini eğitim ortamında kullanma durumları aralarında anlamlı bir farkın olmadığı tespit edilmiştir. Öğretmenlerin bilişim teknolojileri yazılımlarını kullanma durumlarına ilişkin görüşleri ile hizmet yılı ve yaşlarına göre yapılan One-Way Anova analizinde anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin bilişim teknolojileri yazılımlarını kullanma durumlarına ilişkin görüşleri ile branşına göre yapılan One-Way Anova analizinde anlamlı bir farkın olmadığı görülmektedir.

Sabancı (2005) *“İlköğretimde Çalışan Branş Öğretmenlerinin İnternet Kullanma Durumları”* adlı çalışmasında da bilgisayar kullanan öğretmenlerin daha çok ofis programlarını kullandıkları sonucu tespit etmiştir. Akkoyunlu'nun (2002) *“Öğretmenlerin Bilgi Okuryazarlığı Öz Yeterlik İnancı Üzerine Bir Çalışma”* isimli çalışma ile Baki ve Öztekin (2003) *“Excel Yardımıyla Fonksiyonlar Konusunun Öğretimi”* isimli yapmış oldukları araştırmada da öğretmenlerin derslerde genellikle Excel programını kullanmaktan çekindikleri tespit edilmiştir. Altun'nun (2007) *“İlköğretim Okullarında Çalışan Öğretmenlerin Bilgisayar Kullanma Becerileri ve Bilgisayar Destekli Öğretime İlişkin Tutumları”* adlı çalışmasındaki bulgularla yapılan araştırma sonuçları paralellik göstermektedir. Atman (2005) *“Matematik Öğretmenlerinin Bilgisayar Kullanımına İlişkin Yeterlikleri”* adlı çalışmasında da öğretmenlerin bilgisayar kullanma konusunda istekli oldukları ve bu istekleri sayesinde yeni çıkan programları da öğrenmede kolaylık yaşadıklarını belirtmiştir. Aynı zamanda kullandıkları işletim sistemlerine öğretmenlerin yeterince hakim oldukları tespit edilmiştir. Atav (2006) *“Öğretmen Adaylarının İnternet'e Erişim Olanakları ve Kullanım Amaçları”* ve Özbişirici (2006) *“Öğretmenlerin İnternet Kullanımları”* adlı

çalışmalarında da öğretmenlerin interneti ders içeriği hazırlama ve bilgiye ulaşmada etkin bir şekilde kullandıklarını tespit edilmişlerdir. Yapılan çalışmalarla araştırma sonucunda çıkan bulgular ile paralellik göstermektedir.

Araştırmaya Katılan Ortaokul Kurumlarında Görev Yapan Branş Öğretmenlerin Bilgisayar Teknolojisini Kullanma Tutumlarına İlişkin Görüşlerine Ait Sonuç ve Tartışma

Yapılan çalışmanın üçüncü alt problemi “ Ortaokul kurumlarında görev yapan branş öğretmenlerinin bilgisayar teknolojilerini kullanma tutumları nelerdir?” sorusudur. Bu alt probleme yönelik olarak frekans, standart sapma, ortalama, t-Testi ve One-Way Anova analizleri uygulanmıştır.

Ortaokul kurumlarında çalışan branş öğretmenlerinin bilgisayar teknolojisine karşı olan tutumlarını cinsiyet değişkenine göre incelediğimizde anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir. Kadın ve erkek ortaokul branş öğretmenlerinin bilgisayar karşı olan tutumları arasında fark olmadığı tespit edilmiştir. Bu durum bilgisayar kullanımında çalışma grubu bakımından cinsiyetin önemli bir değişken olmadığını aynı zamanda bilgisayara olan tutumları bakımından incelendiğinde kadın ile erkek arasında fark bulunmadığını göstermektedir. Yapılan çalışmada branş öğretmenlerinden elde edilen sonuçlara göre, bilgisayarla çalışmanın zevkli ve eğlenceli olduğu tespit edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre bilgisayarla çalışmak hem öğretmen hem de öğrenci açısından bakıldığında motivasyonu arttırmaktadır. Aynı zamanda öğretmenler bilgisayarı kullandıkları zaman kendilerini rahat hissettiklerini ifade etmektedirler.

Bu çalışmada t-Testi verilerine göre erkek öğretmenlerin bayan öğretmenlere göre bilgisayar teknolojisini kullanmaya karşı tutumlarına incelendiğinde erkek öğretmenlerin daha pozitif bir tutum sergiledikleri görülmektedir.Çalışmada öğretmenlerin bilgisayar teknolojisini kullanma tutumlarına ilişkin görüşleri ile öğretmenlerin hizmet yılı, branş ve yaşlarına göre yapılan One-Way Anova analizinde anlamlı bir farkın olmadığı görülmektedir.

Yapılan araştırma, benzer bazı araştırmaların bulguları ile tutarlılık göstermektedir. Çelik ve Bindak'ın (2005) *“İlköğretim Okullarında Görev Yapan Öğretmenlerin Bilgisayara Yönelik Tutumlarının Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi”* araştırmasında, öğretmenlerin bilgisayara karşı tutumlarının cinsiyet değişkenine göre farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Benzer bir çalışma olan Şerefhanoglu, Nakiboğlu ve Gür (2008) yaptıkları araştırma da cinsiyet ile bilgisayara yönelik tutum arasında anlamlı bir fark olmadığını bulmuşlardır. Özçelik ve Kurt'un (2007) *“İlköğretim Öğretmenlerinin Bilgisayar Öz yeterlilikleri”* adlı araştırmasında öğretmenlerin bilgisayar öz yeterlilik düzeyleri ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Araştırma sonuçları Aral, Ayhan, Ünlü, Erdoğan ve Ünal'ın (2006) yapmış olduğu *“Anaokulu ve Anasınıfı Öğretmenlerinin Bilgisayara Yönelik Tutumlarının İncelenmesi”* isimli çalışmasının sonuçları ile paralellik göstermektedir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu (%80,3) bilgisayar teknolojisini kullanmanın zevkli olduğunu belirtmişlerdir. Aynı zamanda öğretmenlerin öz yeterlilik algılarının yüksek olduğu tespit edilmiştir. Öğretmenler eğitim ortamında bilgisayarı kullanarak verimliliği arttırmayı amaçlamaktadırlar. Konuyla ilgili yapılan çalışmaları incelediğimizde sonuçların araştırma bulgularımızı destekler nitelikte olduğu görülmektedir. Aktepe (2011) *“Sınıf Öğretmenlerinin Derslerinde Bilgisayarı Kullanımlarına İlişkin Görüşleri”* isimli çalışmasında bilgisayar kullanmanın hem öğretmen hem de öğrenci üzerinde teşvik edici bir özelliğinin olduğunu vurgulamıştır.

Çalışmaya katılan öğretmenlerin ankete verdikleri cevaplar değerlendirildiğinde bilgisayarla ilgili sorunlarla karşılaştıklarında, sorunları çözmede başarılı olamadıkları görülmüştür. Öğretmenlerin bilgisayar teknik bilgilerinin yetersiz, bu yetersizlikleri gidermek amacıyla öğretmenlerin bilgisayar ile ilgili kurslara katılmak istedikleri tespit

edilmiştir. Teknolojinin gerisinde kalmamak ve teknolojiyi öğretim ortamına taşımada kolaylık sağlanması açısından kursların gerekliliği görüşüne varılmıştır. Araştırma sonucunda öğretmenlerin %63,6'sının bilgisayarı daha etkin kullanabilmek için eğitim almak istedikleri görülmektedir. Altıngöz (2008) öğretmenlerin bilgisayar ve internet kullanımını daha çok kendi kendilerine öğrendiklerini tespit etmiştir. Yine de öğretmenlerin eksiklerini giderebilmek için bilgisayar kullanımı ile ilgili eğitim almak istedikleri görülmektedir. Sabancı'nın (2005) araştırmasında öğretmenlerin bilgisayar teknolojisini daha iyi kullanabilmek için eğitim almak istedikleri sonucu ortaya çıkmaktadır.

Çalışmada öğretmenler, bilgisayar kullanımı ile öğrenciyi araştırmaya sevk ettiklerini ve bilgiye ulaşmada rehber konumunda olduklarını belirtmişlerdir. Eroldoğan (2007) *“İlköğretim II. Kademe Okullarındaki Branş Öğretmenlerinin, Bazı Değişkenlere Göre Öğretim Teknolojilerini Kullanma Düzeylerinin İncelenmesi”* isimli araştırmasında öğretmenlerin Bilişim Teknolojileri araçlarını derslerinde etkin bir şekilde kullandıklarını, bu teknolojileri öğrencilerinde kullanmaları için ortam hazırladıklarını ve teşvik ettiklerini tespit etmiştir. Eğitim ortamında bilgisayarın ve internetin bir arada kullanımını dersin kavranmasında kolaylık sağlandığı görüşüne varılmıştır. Sonuç olarak araştırmaya katılan örneklem grubunun bilişim teknolojilerini derslerinde kullanmaya yönelik olumlu tutum sergiledikleri görülmektedir. Aynı zamanda Akın'ın (2007) *“Bilgisayar ve İnternet Teknolojilerinden Yararlanmanın Uygulama Alan Bilgisi Oluşturma Yönünde Etkisi”* isimli araştırmasında bilgi ve iletişim teknolojilerinin eğitim öğretimde kullanılmasını yaygınlaştırma açısından önemli bir bulgu olarak kabul edilebildiği bildirilmiştir. Bu sonuçlar araştırma bulgularımız ile paralellik göstermektedir.

ÖNERİLER

1. Araştırma sonuçlarına bakıldığında öğretmenlerin Excel ve diğer işletim sistemleri konusunda bilgilerinin yetersiz olduğu tespit edilmiştir. Bu nedenle, öğretmenlerin bu programları kullanma becerilerini kazanmalarını sağlamak amacıyla öğretmenlere kurslar veya hizmet içi eğitimler verilmesi yararlı olabilir.
2. Okullarımızda bilişim teknolojileri konusunda alt yapının yetersiz olduğu görülmüştür. Alt yapının iyileştirilmesi gerekmektedir.
3. Bilişim teknolojilerinde karşılaşılan teknik sorunların anında giderilmesi için okullarda teknik eleman bulundurulmalıdır.
4. Bilişim teknolojileri araç gereçlerinin eğitim ortamına entegre edilmesi çok önemlidir. Bunun için de iyi bir eğitim planı yapılması gerekmektedir.
5. Öğrencilerin teknolojiyi doğru kullanım ile ilgili gerekli donanımları kazanmaları sağlanmalıdır.

KAYNAKÇA

Acun, R. (1998). *Bilim, Bilgi Teknolojisi ve Türkiye, Milli Kùltürler ve Küreselleşme Konferansı*: 16-18 Ekim, Konya.

Akkoyunlu ve Kurbanođlu. (2003). Öğretmen Adaylarının Bilgi Okuryazarlığı ve Bilgisayar Öz Yeterlik Algıları Üzerine Bir Çalışma. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakùltesi Dergisi*, 24, 1-10.

Akkoyunlu, B. (1998). *Bilgisayar ve Eğitimde Kullanılması (Çağdaş Eğitimde Yeni Teknolojiler)*. Anadolu Üniversitesi Yayınları No:1021 Açık Öğretim Fakùltesi Yayınları No: 564, Eskişehir.

Akın, M., (2007). Bilgisayar ve İnternet Teknolojilerinden Yararlanmanın Uygulama Alan Bilgisi Oluşturma Yönünde Etkisi (Erzincan Eğitim Fakùltesi Örneği). *Erzincan Eğitim Fakùltesi Dergisi*, 9(2).

Aktepe, V. (2011). Sınıf Öğretmenlerinin Derslerinde Bilgisayarı Kullanımlarına İlişkin Görüşleri. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakùltesi Dergisi*, 12 (3), 75-92.

Alkan, C. (2005). *Eğitim Teknolojisi*. (8. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.

Alkan, C. (1977). *Eğitim Teknolojisi*. Ankara: Yargıçoğlu Matbaası.

Altun, S.A. ve Akbaba S. (2000). “Okul Yöneticilerinin Bilgisayar Kullanma Düzeyleri”. *Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 1, 10-16.

Altun, S. (2007). *İlköğretim Okullarında Çalışan Öğretmenlerin Bilgisayar Kullanma Becerileri ve Bilgisayar Destekli Öğretime İlişkin Tutumları Üzerine Bir Araştırma*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Altıngöz, M. (2008). *İlköğretim Okullarında Görev Yapan Sınıf Öğretmenlerinin Bilgisayar Ve İnternet Kullanımına İlişkin Bilgi ve Alışkanlıkları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Kayseri.

Anjel T., James C. (2004). “Successful Learning of Frequent Vocabulary Through CALL also Benefits Reading Comprehension and Speed”. *Computer Assisted Language Learning*, 17(5), ss. 473-495(23).

Aslan, H. (1998). *Bilgisayar Ünite: 3 Bilgisayar Yazılımı. T.C. Anadolu Üniversitesi Yayınları No. 1059*. Eskişehir: Açıköğretim Fakültesi Yayınları.

Aşıkoğlu, M. (1996). *İnsan Kaynaklarını Verimliliğe Yönlendirme Aracı Olarak Motivasyon*. İstanbul: Üniversite Kitabevi.

Aral, N., Ayhan Bütün, A., Ünlü, Ö., Erdoğan, N., Ünal, N. (2006). Anaokulu ve Anasınıfı Öğretmenlerinin Bilgisayara Yönelik Tutumlarının İncelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 6 (19).

Arslan, A. (2008). Öğretmen adaylarının bilgisayar destekli eğitim yapmaya yönelik tutumları ile öz yeterlik algıları arasındaki ilişki. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 7 (24), 101-109.

Atay, E., Akkoyunlu B., Sağlam, N.(2006). “Öğretmen Adaylarının İnternet’e Erişim Olanakları ve Kullanım Amaçları”. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Sayı 30, s. 32–44.

Atman, Ç. (2005). *Matematik Öğretmenlerinin Bilgisayar Kullanımına İlişkin Yeterlikleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.

Avis, F. (2006). *Mesleki Ve Teknik Okulların Bilgisayar Bölümü Öğrencilerinin Bilgisayar Kullanma Öz Yeterlik Algılarının İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Aytaç, T. (2006). *Eğitimde Bilişim Teknolojileri*. Ankara: Asil Yayıncılık.

Bahar,H. H., Uludağ, E. ve Kaplan, K. (2009). İlköğretim Öğretmenlerinin Bilgisayar ve İnternet Tutumlarının İncelenmesi. *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11 (2).

- Baki, A. ve Öztekin, B. (2003). Excel Yardımıyla Fonksiyonlar Konusunun Öğretimi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 11(2), s.325-338.
- Balcı, B. (2002). “Öğretmen Yetiştirmede Teknoloji Kullanımı”, *V. Ulusal Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi Bildiriler Kitabı*. s.323-325. İstanbul.
- Bal, H. Ç. (2006). *Bilgisayar ve İnternet Kullanımı*. Trabzon: Alp Yayınevi.
- Baner, J. F. (2002), “Interpreting Teaching Practices in Educational Technology: A Study of 30 Teacher’s Utilization of Computers in Classroom Instruction”, *Yayımlanmamış Doktora Tezi*, The University of Memphis Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Memphis.
- Bardakçı, S. (5-7 Eylül 2007). “Eğitim Yöneticilerinin İnternet Kullanımına İlişkin Tutumlarının Belirlenmesi”. *16. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi*. Tokat.
- Bektaş, C. ve Semerci, Ç. (2008). İlköğretim Okullarında Bilgisayar Derslerine İlişkin Öğretmen Görüşleri. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 18 (1), 195-210.
- Busch, T. (1995). Gender Differences In Self-Efficacy And Attitudes Toward Computers. *Journal Of Educational Computing Research*, 12, 147-158.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E.K., Akgün, E.Ö. (2011). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Ceyhun, Y. ve Çağlayan, U. (1997). *Bilgi Teknolojileri Türkiye İçin Nasıl Bir Gelecek Hazırlamakta*. Genel Yayın No: 361, Ticaret Basım Sanayi, s.44. Ankara: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Cüre F. , Özden N. (2008). “Öğretmenlerin Bilgi ve İletişim Teknolojileri (BİT) Uygulama Başarıları ve Bit’e Yönelik Tutumları”. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 34, 41-53.
- Çağiltay, K., Çakıroğlu, J. (2001). Öğretimde Bilgisayar Kullanımına İlişkin Öğretmen Görüşleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(1), 19-28.

Çelik, H., Coşkun ve Kahyaoğlu M. (2007). “İlköğretim Öğretmen Adaylarının Teknolojiye Yönelik Tutumlarının Kümeleme Analizi”. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5(4), s. 571-586.

Çelik, H. C. ve Bindak, R. (2006). “İlköğretim Okullarında Görev Yapan Öğretmenlerin Bilgisayara Yönelik Tutumlarının Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi”. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6, Sayı:10, s.28-29.

Çelikten, M. (2002). “Okul Müdürlerinin Bilgisayar Kullanma Becerileri”. *Milli Eğitim Dergisi*, Sayı: 155-156, Yaz-Güz 182-190.

Çilenti, K. (1988). *Eğitim Teknolojisi ve Öğretim*. (3. Bs). Ankara: Yargıcı Matbaası.

Daştan, İ. (2006). *Eğitimde Bilgi Teknolojilerinden Yararlanma Düzeyi ve Bir Uygulama*. Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.

David Alan G. (1988). “*Improving Schoola Through Inservice Test Construction. The Model*”. Reports Research. Test Questionnaires, U.S.A: Indiana.

Deniz, L. (1994). *Bilgisayar Tutum Ölçeği (BTÖ-M)’nin Geçerlik, Güvenirlik; Norm Çalışması ve Bir Örnek Uygulama*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Drost, C. J. (2002), “Technology And Schooling In The US Virgin Islands: A Case Study Of The Role Of Computers At Salt Pond School”, *Yayımlanmamış Doktora Tezi*, West Virginia Universty Eğitim Bilimleri Enstitüsü, West Virginia.

EĞİTEK. (2001). *Bakanlığımızca Bilgisayar Laboratuvarı Kurulan Okullarda Görev Yapan Müdür, Müdür Yardımcıları, Formatör Öğretmenler, Bilgisayar Öğretmenleri Ve Branş Öğretmenlerinin Bilgisayar Laboratuvarına İlişkin Görev Talimatı*. <http://dort.kayali.com/evraklar/bitefokitap.pdf>, Erişim Tarihi: 10.05.2014.

Ekiz. D. (2003). *Eğitimde Araştırma Yöntem ve Metotlarına Giriş*. Ankara: Anı Yayıncılık.

Eroldoğan, A. Y. (2007). İlköğretim II. Kademe Okullarındaki Branş Öğretmenlerinin, Bazı Değişkenlere Göre Öğretim Teknolojilerini Kullanma Düzeylerinin Ahi Evran Üniv. *Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 12(3), Ağustos 2011 89 İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.

FATİH. (2014). Eğitimde Fırsatları Artırma Teknolojiyi İyileştirme Hareketi Projesi (FATİH). http://fatihprojesi.meb.gov.tr/proje_hakkinda, Erişim Tarihi: 15.01.2014.

Gök, A., Turan, S. ve Oyman, N. (2011). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Bilişim Teknolojilerini Kullanma Durumlarına İlişkin Görüşleri. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, Cilt 1, Sayı 3.

Göktaş, Y., Yıldırım, Z. ve Yıldırım, S. (2008). *Bilgi Ve İletişim Teknolojilerinin Eğitim Fakültelerindeki Durumu: Dekanların Görüşleri*. Eğitim ve Bilim, 33, 149.

Gündüz G. ve Odabaşı F. (2004). Bilgi Çağında Öğretmen Adaylarının Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme Dersinin Önemi. *The Turkish Journal of Educational Technology*, Volume: 3, Issue: 1, Article: 7, January , 43-44.

Gürol, M. (1990). *Eğitim Aracı Olarak Bilgisayara İlişkin Öğretmen Görüş ve Tutumları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.

Halis, İ. (2002). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*. Ankara: Nobel Yayınları.

Hızal, A. (1989). *Bilgisayar Eğitimi ve Bilgisayar Destekli Öğretime İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Değerlendirilmesi*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.

Horzum, M. B., Yaman, E. ve Yaman, H.(2004). Okul Yöneticilerinin Öğretmenleri Bilgisayar ve İnternet Kullanmaya Yönlendirme Düzeyleri. *Eğitim Bilimleri ve Uygulama Dergisi*, 3 (6), 227-242.

İşman, A. (2003). "Technology", *The Turkish Online Journal of Educational Technology – TOJET*, January Volume 2, Issue 1, Article 5, <http://www.tojet.net/articles/215.htm>, Erişim Tarihi:19.03.2014.

Karahan, M. (2001). Eğitimde Bilgi Teknolojileri, İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Ders Notları, 1-165. Malatya.

<http://web.inonu.edu.tr/~mkarahan/calismalarim/egtbilgitek.pdf>,

ErişimTarihi:12.05.2014.

Kayhan, Ü. (1991). *Eğitim Araçlarında Yararlanmada Karşılaşılan Sorunlar ve İleriye Dönük Hedefler. Eğitimde Arayışlar 1. Kongresi: 13-14 Nisan 1991. Eğitimde Nitelik Geliştirme Bildiri Özetleri*. Ankara: Kültürel Koleji Genel Müdürlüğü.

Keser, H. (1988). *Bilgisayar Destekli Eğitim İçin Bir Model Önerisi*. Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Keser, H. (1999). Öğrencilerin Bilgisayara Yönelik Tutumları. *4. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi Bildirileri* 12 Eylül 1997. Eskişehir: (c.2,s.80-99). Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları.

Koşar, E. ve H. Çiğdem. (2003). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*. Ankara: Öğreti Pegem A Yayıncılık.

Kuş, B. B. (2005). *Öğretmenlerin Bilgisayar Öz-Yeterlik İnançları Ve Bilgisayar Destekli Öğretime Yönelik Tutumları*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Milli Eğitim Bakanlığı [MEB]. (2007). *Temel Eğitim Projesi II. Fazı BT Entegrasyonu Temel Araştırması*. Ankara: Bilgitek Eğitim Danışmanlık ve Taahhüt A.Ş.

Morgil, İ. ve Seyhan, H.G. (2005). "Kimya Eğitiminde Bilgisayar Destekli Deney Uygulamaları". *XIV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi: 28-30 Eylül*, s.479. Denizli: Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Fakültesi.

Ng, Y. C. (2006). Levels Of Computer Self-Efficacy, Computer Use And Earnings İn China. *Economics Letters*, 90(3), 427-432.

Noronha, F. (1999), Indian Experiment Shows How Slum-Kids Speedily Take To Computers,.

Numanoğlu, G. (1999). “Bilgi Toplumu-Eğitim-Yeni Kimlikler-II: Bilgi Toplumu ve Eğitimde Yeni Kimlikler”. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 32, Sayı:1-2, 341-350.

Odabaşı, H.F. (2002). *İnternet ve Çocuk*. İstanbul: Kapital Medya.

Oğuz, A. (2007). “Öğretmen Adaylarının İnternet Kullanımına Yönelik Tutumlarını Etkileyen Etkenler”. 5-7 Eylül, 16. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Tokat.

Orhan, F. ve Akkoyunlu, B. (1999). Uzaktan Eğitim Yaklaşımında Temel Eğitim I. Kademe Öğretmenlerinin Video Destekli Hizmet içi Eğitimi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16-17, 134-141.

Özbişirici, Ş. (2006). *Öğretmenlerin İnternet Kullanımları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Özçelik, H., Kurt, A. A. (2007). *İlköğretim Öğretmenlerinin Bilgisayar Öz yeterlilikleri*. Balıkesir İli Örneği, *İlköğretim Online*, 6 (3), 441-451.

Özdener, N. (2005). Türk Ve İngiliz Öğretim Programlarının Bilgisayar Ve İnternet Okur Yazarlığı Açısından Karşılaştırılması. *Milli Eğitim Dergisi*, 167, 74-80.

Özgen, Ç. (2005). *Avrupa Birliği'ne Üye 15 Ülkede Ve Türkiye' de İlköğretim Birinci Kademe Bilgisayar Ders Programlarının Karşılaştırılması Ve Türkiye'deki Durumun Değerlendirilmesi*. Yüksek lisans tezi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara Üniversitesi, Ankara.

Pamuk, S. ve Peker, D. (2009). Turkish Pre-Service Science And Mathematics Teachers' Computer Related Self-Efficacies, Attitudes, And The Relationship Between These Variables. *Computers&Education*, 53(2), 454-461.

Prokopenko, J.(2003). *Verimlilik Yönetimi Uygulamalı El Kitabı*. Ankara: MPM Yayınlar.

Rivest, G. (1991). “*Verimliliğin Ölçülmesi ve Verimlilik Aracı Olarak Kullanılması*”. Ankara: I.Verimlilik Semineri.

Sabancı, B. (2005). *İlköğretimde Çalışan Branş Öğretmenlerinin İnternet Kullanma Durumları*. Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.

Sağlam, F. (2007). *İlköğretim Okullarında Görev Yapan Öğretmenlerin Derslerinde Bilgi Teknolojisi Yararlanma Öz-Yeterlilikleri ve Etki Algılarının Değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Salanova, M. Grau, R. M. Cifre, E. ve Llorens, S. (2000). Computer training, frequency of usage and burnout: the moderating role of computer self-efficacy. *Computers in Human Behavior*, 16(6), 575 – 589.

Sam, H. K. Othman, A. E. A. ve Nordin, Z. S. (2005). Computer self-efficacy, computer anxiety, and attitudes toward the internet: a study among undergraduates in unimas. *Educational Technology & Society*, 8(4), 205-219.

Sarı, F. (2002). Bilgisayar Öğrenme ve Bilişsel Okuryazarlık. *TBD Bilişim Kültürü Dergisi*, 81, 40-42.

Seferoğlu, S.S. (2009). İlköğretim Okullarında Teknoloji Kullanımı ve Yöneticilerin Bakış Açıları. *Akademik Bilişim*, Harran Üniversitesi, Şanlıurfa.

Seferoğlu, S., S. (2008). *İlköğretim Okullarında Teknoloji Kullanımı: Yaşanan Sorunlar, Gözlemler Ve Çözüm Önerileri*. Eğitimde Küreselleşme Ve Bilişim Teknolojileri I. Uluslararası Konferansı, Bakü, Azerbaycan.

Shih-Wei C., Chien-Hung L. (2005). “Learning Effectiveness in a Web-based Virtual Learning Environment: A Learner Control Perspective”. *Journal of Computer Assisted Learning*, 21(1), ss.65-76.

Şerefhanoglu, H., Nakiboğlu, C., Gür, H. (2008). *İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Bilgisayara Yönelik Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi: Balıkesir Örneği*. İlköğretim Online, 7 (3), 785-799, <http://ilkogretim-online.org.tr>, Erişim Tarihi: 22.06.2014.

Şeyhoğlu, M. (2005). *Öğretmenlerin ve Yöneticilerin Bilgisayar Kaygı Düzeyleri*. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Tankut, Ü. S. (2008). *İlköğretim 7. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde Bilgisayar Dersinde Bilgisayar Destekli Eğitimin Akademik Başarıya ve Kalıcılığa Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.

Taşbaşı, A. ve Altınbaşak, O. (2000). *Bilgisayara Giriş* (2. bs.). İstanbul: Atlas Basım Dağıtım.

TDK. (2012). Türk Dil Kurumu. <http://tdkterim.gov.tr/bts/>, Erişim Tarihi:15 Ocak 2012.

Tor, H. ve Erden, O. (2004). “İlköğretim Öğrencilerinin Bilgi Teknolojilerinden Yararlanma Düzeyleri üzerine Bir Araştırma”. The Turkish Journal of Educational Technology, Volume: 3, Issue: 2, Article: 16, January 120-130.

Tuti, S. (2005). *Eğitimde Bilişim Teknolojileri Kullanımı Performans Göstergeleri, Öğrenci Görüşleri ve Öz-Yeterlik Algılarının İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

UNESCO, (2005). Information And Communication Technologies In Education: A Hand Book For Teachers. UNESCO, France s.96.

Usluel, Y. K., Haşlaman, T. (2003). Öğretmenlerin Bilgisayar Kullanımına Karşılaştırmalı Bir Yaklaşım: Varolan ve Tercih Ettikleri Bilgisayar Kullanma Durumları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25, 204-213.

Uşun, S. (2000). “Özel Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme”. Ankara: Pegem-A Yayıncılık.

Yalın, H.İ. (2003). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*. No.129, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2005). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Yılmaz, A. (2005). “Eğitim Yönetiminde Bilgisayarlardan Faydalanmanın Avantajları ve Dezavantajları”. *Milli Eğitim Dergisi*, Sayı: 166, 72-81.

EKLER

Ek-1 İzin Belgesi

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 59090411/20/1637969

22/04/2014

Konu: Araştırma (Mahmut ÇİÇEKLİ)

VALİLİK MAKAMINA

İlgi:a)ist. Aydın Üniversitesinin 09.04.2014 tarih ve 1970 sayılı yazısı.

b)MEB. Yen. ve Eğt. Tek. Gn Md. 07.03.2013 tarih ve 316 sayılı 2012/13 nolu genelgesi.

c)Milli Eğitim Araştırma ve Anket Komisyonunun 21.04.2014 tarihli tutanağı.

İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Öğrencisi Mahmut ÇİÇEKLİ'nin "*Ortaokul Branş Öğretmenlerinin Bilişim Teknolojilerini Kullanma Düzeylerini Belirleme*" konulu tezine dair araştırma çalışmasını ekli listedeki okullarda; anket uygulama istemi hakkındaki ilgi (a) yazı ve ekleri Müdürlüğümüzce incelenmiştir.

Araştırmacının; söz konusu talebi, bilimsel amaç dışında kullanılmaması, veri toplama araçlarının eğitim -öğretimi aksatmayacak şekilde katılımcıların gönüllülük esasına göre seçilmesi, araştırma sonuç raporunun müdürlüğümüzden izin alınmadan kamuoyuyla paylaşılmaması koşuluyla, okul idarelerinin denetim, gözetim ve sorumluluğunda ilgi (b) Bakanlık emri esasları dâhilinde uygulanması, sonuçtan Müdürlüğümüze rapor halinde (CD formatında) bilgi verilmesi kaydıyla Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde olurlarınıza arz ederim.

Dr.Muammer YILDIZ
Milli Eğitim Müdürü

OLUR
22/04/2014

Yusuf Ziya KARACAEV
Vali a.
Vali Yardımcısı

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5 inci maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. Evrak teyidi <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden b3a4-3681-3dfa-a865-92ec kodu ile yapılabilir.

1 Milli Eğitim Müdürlüğü D/Blok Bab-1 Ali Cad. No:13 Çağaloğlu
E-Posta: sgb34@meb.gov.tr

A. BALTA VHKİ
Tel: (0 212) 455 04 00-239

Ek-2 Anket Formu

ORTAOKUL BRANŞ ÖĞRETMENLERİNİN BİLİŞİM TEKNOLOJLERİNİ KULLANMA DÜZEYLERİNİ BELİRLEME ANKETİ

Sevgili Meslektaşım,

İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Yönetimi yüksek lisans öğrencisiyim. “Ortaokul Branş Öğretmenlerinin Bilişim Teknolojilerini Kullanma Düzeylerini Belirleme” başlıklı yüksek lisans araştırmasını yapmaktayım. Araştırma sonuçları tamamen gizli tutularak sadece vereceğiniz cevaplar istatistiksel verileri oluşturacak, bu veriler bilimsel amaçlarla gruplandırılarak değerlendirilecektir

Mahmut ÇİÇEKLİ

İstanbul Aydın Üniv. Sosyal Bilimler Enstitüsü

Yüksek Lisans Öğrencisi

KİŞİSEL BİLGİLER:

1. Cinsiyetiniz: ( ) Bayan ( ) Bay
2. Yaşınız : ( ) 20-30 ( ) 31-40 ( ) 41-50 ( ) 51 ve üstü
3. Eğitim Düzeyiniz :
  - ( ) Üç yıllık Eğitim Enstitüsü
  - ( ) Eğitim Fakültesi/Dört yıllık Yüksek Okul
  - ( ) Fen Edebiyat Fakültesi
  - ( ) Diğer (Lütfen Belirtiniz).....
4. Öğretmenlik mesleğinde geçen hizmet süreniz:
  - ( ) 1 -5 yıl ( ) 6-10 yıl ( ) 11-15 yıl ( ) 16- 20 yıl ( ) 21 yıl ve üstü
5. Öğretmenlikteki branşınız:
  - ( ) Türkçe ( ) Matematik ( ) Fen ve Teknolojileri ( ) İngilizce
  - ( ) Müzik ( ) Sosyal Bilgiler ( ) Din Kült. Ve Ahlak Bil. ( ) Diğer .....
6. Bilgisayar kullanım yeriniz neresidir?
  - ( ) Bilgisayar kullanmıyorum ( ) Evde kullanıyorum ( ) Okulda kullanıyorum
  - ( ) İnternet cafede kullanıyorum ( ) Hem evde hem okulda kullanıyorum
  - ( ) Evde ,Okulda ve İnternet cafede kullanıyorum
7. İnternete bağlanma yeriniz neresidir?
  - ( ) İnternete bağlanmıyorum ( ) Evde bağlanıyorum ( ) Okulda bağlanıyorum
  - ( ) İnternet cafede bağlanıyorum ( ) Hem evde hem okulda bağlanıyorum
  - ( ) Evde ,Okulda ve İnternet cafede bağlanıyorum

2. BÖLÜM (EĞİTİM ORTAMI)

Madde	Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
Bilgisayar eğitimde etkili kullanılmaz					
Bilgisayarı derste isteyerek ve severek kullanırım					
Mecbur kalmadıkça bilgisayarı, dersi desteklemek amacıyla kullanmam					
Bilgisayar destekli eğitim benim için önemli bir konudur.					
Bilgisayar destekli eğitim ile yapılan derslerde öğrenciler yaratıcılıklarını geliştiremez.					
Bilgisayarı derslerimde daha etkili kullanmanın yollarını araştırırım.					
Bilgisayarla eğitimi bir türlü bağdaştıramıyorum.					
Bilgisayarın kullanıldığı derslerde öğrenciler daha iyi öğrenir.					
Bilgisayar destekli eğitim yapmak yerine konuyu kendim anlatırım.					
Öğretmenler bilgisayar kullanmaya teşvik edilmelidir.					
Bilgisayar desteği ile ders yapmak zaman kaybıdır.					
Bilgisayar öğrencilerin dikkatini çekmede etkili araçtır.					
Bilgisayar destekli eğitim ile öğrenciler diğer yöntem ve tekniklere göre daha az öğrenir.					
Bilgisayar yardımı ile yapılan dersler eğlenceli geçer.					
Bilgisayar desteği ile yapılan eğitimin katkısı harcanan emeği karşılamaz.					
Her sınıfta bilgisayar aktif bir şekilde kullanılmalıdır.					
Dersleri yaparken bilgisayarı öğretim amaçlı kullanmayı düşünmem.					
Bilgisayarın etkili bir öğretim aracı olduğunu düşünüyorum.					
Bilgisayarın başından bir an önce kalkmak isterim.					
Derslerimde bilgisayar kullanmaya çalışırım.					
Okulumuzun alt yapısı gelişen teknolojilere uyacak şekilde planlanmıştır.					
Okulda herkesin internet üzerinden bilgiye ulaşmasını sağlayıcı ortam bulunmaktadır.					
Kütüphanede bulunan internete bağlı bilgisayar sayısı memnun edicidir.					
Öğrencilere yeni teknolojilerin kullanması öğretilmektedir.					
Eğitim ve öğretimde verimliliğin artırılmasına yönelik araştırmalarda teknolojiden yararlanılmaktadır.					

3. BÖLÜM (PROGRAM KULLANIMI)

Madde	Çok Yetersiz	Yetersiz	Orta Düzeyde Yeterli	Yeterli	Çok Yeterli
Word Programı Kullanımı					
Bir doküman oluşturabilir veya açabilirim.					
Kes,kopyala,yapıştır gibi basit komutları kullanabilirim.					
Koyu,italik,altı çizgili,yazı karakterleri değiştirme,yazı rengini değiştirme gibi basit formatlama işlemlerini yapabilirim.					
Nesne ekleme, nesne boyutunu değiştirme ve nesnenin yerini değiştirme gibi biraz daha karmaşık işlemleri yapabilirim.					
Excel Programı Kullanımı					
Bir tablo işlemci dosyasını veritabanıyla birleştirebilirim.					
Bir çalışma sayfası oluşturabilir veya açabilirim.					
Grafik eklemek veya satır yada sütunların boyutunu değiştirmek suretiyle çalışma sayfasının formatını değiştirebilirim					
Formüller ve ileri seviyede düzeltme işlevlerini kullanabilirim.					
Powerpoint Programı Kullanımı					
Powerpoint gibi bir program kullanarak basit bir sunum hazırlayabilirim					
İşletim Sistemleri					
Bir işletim sistemini (Windows 95-98-XP-MAC-OS ve vb.)etkin bir şekilde kullanabilirim.					
Birden fazla işletim sistemini etkin olarak kullanabilirim					
İki veya daha fazla pencere veya program arasında çalışabilme gibi çoklu görevleri anlayabiliyorum					
Bir komutu yerine getirmek için bir,iki veya daha fazla tuşa basma gibi kısa yol tuşlarını nasıl kullanıldığını biliyorum					
Masaüstünü(destop) nasıl kuracağını ve tanımlayacağını biliyorum					
Eğitim Yazılımları					
Öğretim için öğretim materyali yoluyla rehberlik eden ve yönlendiren birebir öğretim programları kullanabilirim					
Öğretim için video oyunlar gibi gerçek hayatı benzeştiren benzeşim(simülasyon) programları kullanabilirim					
Öğretim için soru sorup dönüt sağlayan alıştırma-uygulama programları kullanabilirim					
İnternet Kullanımı					
İnternette bilgisayar kullanımına yönelik siteleri, forumları ve haber gruplarını takip ederim					
Karşılaştığım problemlerin çözümlerini internette bulmaya çalışırım					
İnternette bilgi kaynaklarına ulaşmada zorluk çekmiyorum					
Planlama ve ders materyali hazırlamada internette faydalanıyorum					
Sık kullanılanların nasıl oluşturulduğunu ve bunları kullanmayı biliyorum					
Göz gezdirici(Browser-İnternet Explorer) seçeneklerini değiştirebilirim					

4.BÖLÜM (TUTUM)

Madde	Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
Bilgisayar kullanmak sanırım benim için çok zor olur					
Bilgisayarla çalışmayı isterim					
Bilgisayarda çalışırken sınırlı olurum					
Yeni bir problemi bilgisayar kullanarak çözmeye çalışmam gerekse, genel olarak bu konuda kendimi iyi hissederim					
Bilgisayar ile ilgili problemleri çözmek bana çekici gelmiyor					
Bilgisayar hakkında bir şeyler öğrenmek zaman kaybıdır					
Bilgisayarla çalışmanın zevkli ve teşvik edici olduğunu düşünüyorum					
Bilgisayara karşı saldırgan ve düşmanca duygular besliyorum					
Bilgisayarla çalışabileceğime eminim					
Bilgisayarla çalışmak motivasyonumu artırır					
Bilgisayar kursları almak için zahmete girmem					
Bilgisayarlar kendimi rahatsız etmeme neden oluyor					
Bir bilgisayar dili öğrenebileceğime eminim					
Bilgisayarda geçirdiğim zamanların büyük bir bölümü kayıp sayılır					
Hayatımda hiçbir zaman bilgisayar kullanacağımı zannetmiyorum					
Bilgisayarla ilgili bildiğim bir konuyu arkadaşlarımla paylaşmayı isterim					
Bilgisayarla çalışmak konusunu düşündüğümde endişeleniyorum					
Bilgisayar dersi alırsam çok başarılı olurum					
Bilgisayarla mümkün olduğunca çok çalışma yapacağım					
Bilgisayar kullanmam gerekse kendimi rahat hissederim					
Bilgisayarlar beni huzursuz ediyor ve aklımı karıştırıyor					
Bilgisayar terim ve kavramlarına hakim olduğuma inanıyorum					

Zaman ayırdığınız için teşekkür ederim...

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, ortaokullarda görev yapan branş öğretmenlerinin bilişim teknolojilerini eğitim ortamında kullanma durumlarını ve öğretmenlerin bu araçlara olan tutumlarını belirlemektir.

Bu araştırmanın problem cümlesi, “Ortaokul branş öğretmenlerin bilişim teknolojilerini kullanma düzeyleri nasıldır?” olarak belirlenmiştir.

Araştırmada nicel verilerinin analizi SPSS 16,0 paket programı ile yapılmış ve veriler frekans, ortalama, standart sapma, One-Way Anova ve t-testi ile değerlendirilmiştir.

Sonuç olarak, öğretmenlerin bilişim teknolojileri araç gereçlerine karşı olumlu bir tutum sergiledikleri gözlenmiştir. Bilişim teknolojileri araçlarının eğitim ortamında kullanılması sayesinde öğrencilerin ilgi ve dikkatlerinin arttığı ve öğrenmede kalıcılığın daha fazla olduğu belirtilmektedir. Aynı zamanda öğrenmenin kolaylaştığı, öğrencileri yaratıcılığa sevk ettiği ve farklı bakış açıları kazandırdığı vurgulanmıştır. Eğitimde görsellik ve işitsellik sağlayarak öğretimi zenginleştirdiği ve öğrenciler tarafından kavranması zor ve karmaşık olan konuları işlemek için öğretmenlere büyük kolaylıklar sağladığı görülmüştür. Bilgisayar yazılımlarını aktif bir şekilde kullanan öğretmenler bilgisayardan korkmamakta ve eğitim ortamında da kullanmaktan çekinmemektedirler. Ancak okulların alt yapısının bilgisayar ve internet kullanımına uygun yapılmadığı da araştırma sonucunda tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim ve Öğretim Teknolojileri, Bilişim Teknolojileri, Tutum

ABSTRACT

This study is designed to determine the attitudes and the use of educational Technologies of branch teachers who are at secondary schools

The problem sentence is determined as “How are the usage levels of secondary school branch teachers information technologies?”

Analysis of quantitative data in the study have been made with SPSS 16, 0 packaged software and data have been evaluated as frequency, mean, standart deviation, One-Way Anova and t-Test.

Consequently, it has been observed that the teachers display a positive attitude to the information technologies’ instruments. By means of using the information technologies’ instruments in educational environment it has been stated that the students’ attention and notices are increased. Also it has been emphasized that the learning gets easy and refers to creativity to the students and they gain different point of views. It has been seen that it provides great ease to teachers for teaching lessons which are difficult and complicated to comprehend by students and it enriches the learning by providing visual quality and auditory in education. It has been seen that the teachers who are using computer software actively are not afraid from computer and do not hesitate to use it in educational environment. However it has been determined in the research result that the schools’ infrastructure were not be made appropriate for computer and internet usage.

Keywords: Training and Instructional Technologies, Information Technologies, Attitude.

ÖZGEÇMİŞ

Mahmut ÇİÇEKLİ

Kişisel Bilgiler

Doğum Tarihi : 1979

e-posta : mcicekli2605@gmail.com

Eğitim :

İlkokul : Silvan Kazım Karabekir İlkokulu

Ortaokul : Batman Fatih Ortaokulu

Lise : Diyarbakır Ziya Gökalp Lisesi

Lisans : Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Fen Bilgisi Öğretmenliği

Çalıştığı Kurumlar

2006-2009 Yılı : Bağcılar İnönü İlköğretim Okulu

2009-2011 Yılı : Bahçelievler Org. Eşref Bitlis İlköğretim Okulu

2011-2012 Yılı : Bahçelievler Kazım Karabekir İlköğretim Okulu

2012-... Yılı : Bakırköy Mustafa Necati Ortaokulu